

Kanonisaatio ja
sen vaiheet s. 10

Virossa odotetaan
paavia – ja vieraita s. 12

Osnabrückin
opintopäivät 2018 s. 20

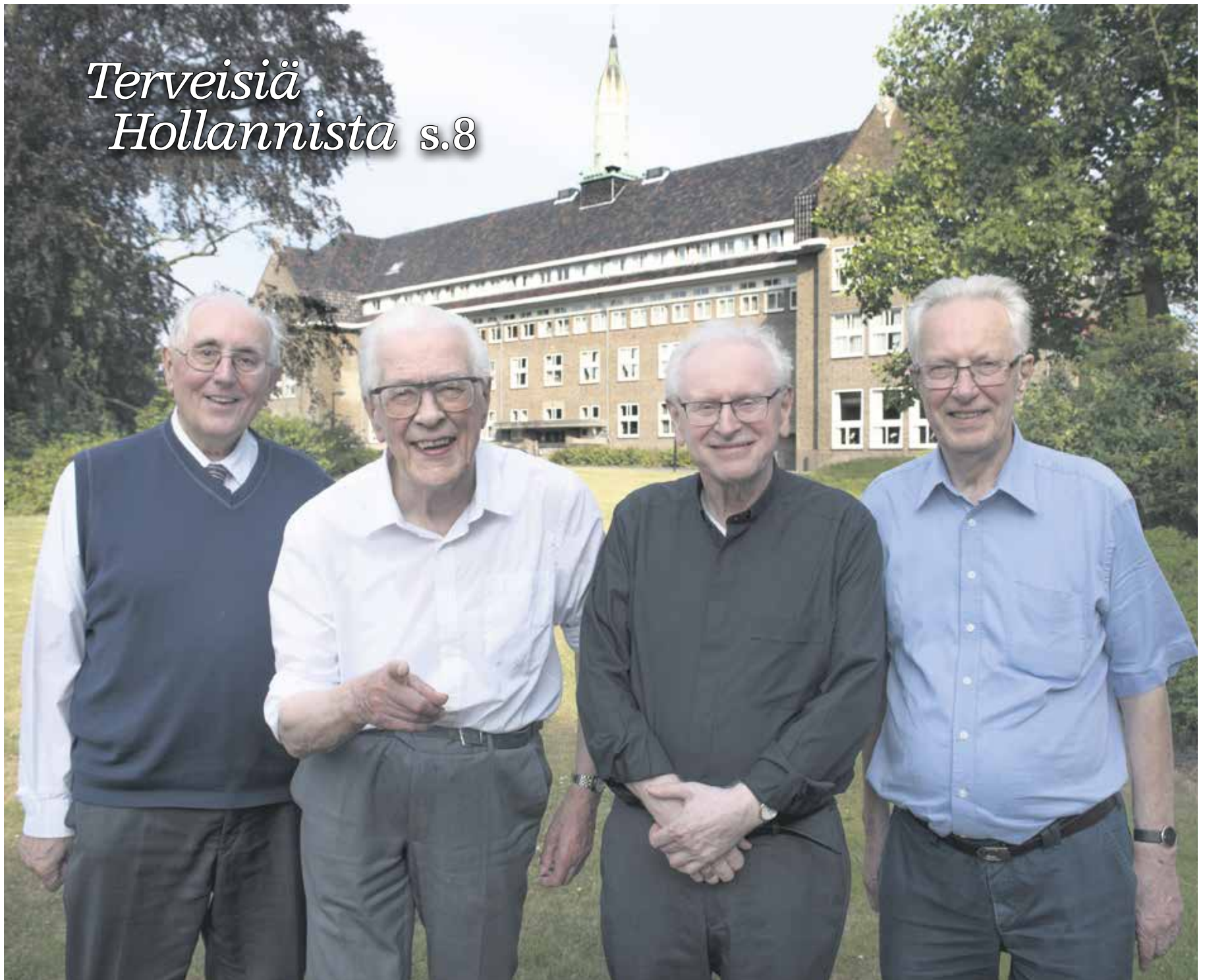
**Pyhän isän
katekeesi
käskyistä
s. 6**

FIDES

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 8 • 10.8.2018

*Terveisiä
Hollannista s.8*

Uutisia • Oremus • Artikkeleita • Nuorille • På svenska • In English • Ohjelmat

Pääkirjoitus

Neitsyt Marian puoleen
kääntyminen

Näinä päivinä kirkko juhlii Neitsyt Marian taivaaseen ottamista (assumptio). Tämä vanha uskonkäsitys sai lopullisen muotoilun vuonna 1950, kun paavi Pius XII julisti sen dogmiksi kiertokirjeessään *Munificentissimus Deus*. Osuvalla tavalla tämä dogmi täydentää kirkon aikaisemmin julistamia dogmeja Neitsyt Mariasta: Jumalanäiti (431), ainainen neitsyt (649) ja perisynnin sikiäminen (1854).

Kirkkoa on vaikea kuvitella ilman Neitsyt Mariaa. Ajatellaanpa Marian osuutta pelastushistorian keskeisissä tapahtumissa Poikansa rinnalla, ajatellaanpa Jumalan hänelle suomia erityisiä armolahjoja, ajatellaanpa hänen pyhää elämäänsä, joka suuren surun ja kärsimyksenkin hetkinä ei ajautunut epäilyksen ja epätoivon valtaan. Marian sydän pysyi puhtaana ja hänen alkuperäinen luottamuksensa ja täydellinen omistautumisensa Jumalalle (*fiat mihi secundum verbum tuum – tapahtukoon minulle sanasi mukaan*) säilyivät loppuun saakka ja saivat kunniakkaan täyttymyksensä hänen taivaaseen ottamisessaan.

Maria on vertaansa vailla oleva esikuva kaikelle kristilliselle elämälle ja hartaudelle: hän on nöyrä ja hiljainen, voimakas ja vaikutusvaltainen, rakastava ja hellä. Kaikki hyvät ominaisuudet samassa "paketissa". Hänen esirukouksiinsa on luotettu aina, kirkon syntyhetkistä alkaen. Lunastajan äitinä hänellä on esirukoilijoiden joukossa aivan erityinen paikka.

Kun me katsomme tapahtumia kirkossa ja maailmassa, meidän olisi hyvä tutkia kaikkea Neitsyt Marian silmin. Toimia itse hyvin ja oikein. Olla korostamatta itseämme, vaikka saavuttaisimmekin jotakin suurta. Vastustaa vääryyttä ja vaatia oikeuden toteutumista silloinkin, kun se voi avata haavoja, joita on yritetty piilotella. Yrittää rakentaa rauhan ja rakkauden kautta uutta ja parempaa huomista.

Kääntyminen Neitsyt Marian puoleen ei milloinkaan ole hyödytöntä. Marian kunnioitus on totisesti arvokasta ja oikein, niin kuin messun prefaatioissa sanotaan: "[T]änään on otettu taivaaseen Neitsyt Maria, Jumalanäiti, hän, joka on kirkkosi täyttymyksen alku ja esikuva, vael-tavan kansasi toivon perusta ja virvoituksen lähde."

M. Tervaportti

Ajankohtaista

Hiippakuntajuhla

Pyhän Laurin kirkossa Lohjalla

Stiftsfest i Sankt Lars kyrka, Lojo
Diocesan Feast in Saint Lawrence
church, Lohja

Lauantaina / på lördag / on Saturday

11.8.2018 klo 11.00

Neitsyt Marian taivaaseen ottamisen messun viettää Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ. Messun yhteydessä hän vihki papiksi diakoni Tuomas Nyssölän. Messun jälkeen siirrytään Vivamoon, jossa tarjotaan lounas uuden papin kunniaksi. Lounaan hinta on 10€ aikuisilta ja 5€ lapsilta. Ilmoittautuminen 1.8. mennessä omaan seurakuntaan, josta saa myös lounaslipun.

Anmälan till stiftsfesten sker till respektive församling (senast den 1 augusti).

Registration (deadline August 1):
one's own parish.

Vihkimys

Helsingin piispa Teemu Sippo SCJ vihki hiippakunnan pappiskandidaatin Eze Charles Nwokon diakoniksi Pyhän Henrikin katedraalissa 22.9.2018 klo 13.00 alkavan pyhän messun yhteydessä.

FIDES

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2018
81. vuosikerta

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti

nro	dl	ilmestyy
9	3.9.	14.9.
10	1.10.	12.10.
11	29.10.	9.11.
12	3.12.	14.12.

Toimitus ja tilaukset
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio I B
00140 Helsinki

Redaktion och prenumeration
Katolsk informationstjänst
Sankt Henriksplatsen I B
00140 Helsingfors

Puhelin/Telefon 09-6129470

Katolisella tiedotuskeskuksella ei enää ole fax-numeroa. Katolsk informationstjänst har inget fax-nummer längre. The Catholic Information Centre has no fax number any more.

Pankkiyhteys/Bankförbindelse:
(IBAN) FI98 8000 1901 2425 53
(BIC) DABAFIHH.

Ilmestyy 12 kertaa vuodessa.
Vuonna 2018 vuosikerran hinta 44 e, ulkomaille 49 e. / Ut kommer med 12 nummer årligen. 2018: prenumeration 44 e, till utlandet 49 e.

Paino / tryck:
I-print Oy, Seinäjoki

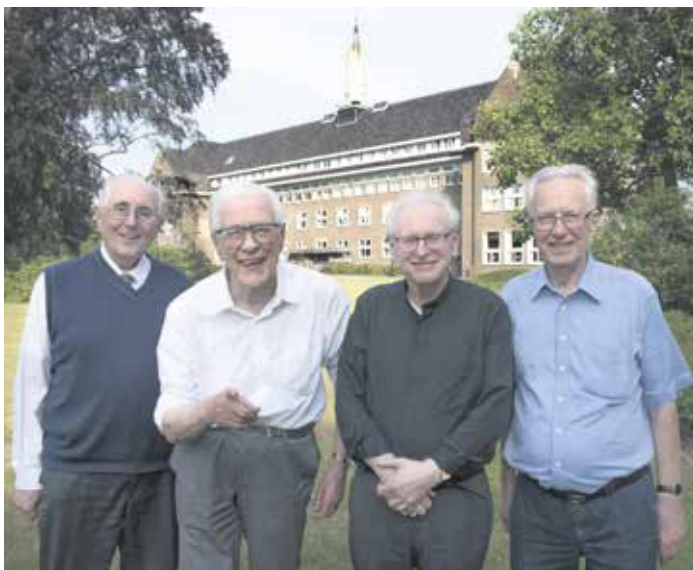
4041 0895
Painotuote

Internet
katolinen.fi > fides
fides@katolinen.fi

**Osoitteenmuutokset
ja ilmoitukset /
Addressförändringar
och annonser**
info@katolinen.fi

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Uutisia ja ajankohtaista
- 4 Ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät
Rukouksen apostolaatti
- 6 Paavi Franciscus: Katekeesi käskyistä 1:
Kaipausta täyteen elämään
- 7 Humanae vitae 50 vuotta: enemmän
seurauksia kuin pelättiin
- 8 Terveisiä Hollannista
- 10 Kanonisaatio ja sen vaiheet
- 12 Virossa odotetaan paavia – ja vieraita
- 13 Tämän takia rakastan sinua, Teresa
- 14 Kultainen kappeli ja Pius IX
- 15 Syro Malabar Bishop visited Finland
- 16 Caritas-kuulumisia
Dominikaanien jalanjäljillä Italiassa
- 17 Ilmoituksia
- 18 Seurakunnat ja ohjelmat
- 20 Osnabrückin opintopäivät 2018
– rukouksen tiellä

Kannen kuva: Piispa kävi kesällä tapaamassa Suomessa toimineita hollantilaisia pappeja. Kuva: Magnus Löfving

Uutisia ja ajankohtaista

Paavi muutti Katekismuksen kuolemantuomio-kohtaa

Paavi Franciscus on 1.8.2018 julkaistulla päätöksellä muuttanut Katolisen kirkon katekismuksen kohtaa 2267 tavalla, joka ei enää missään tilanteessa salli kuolemantuomion käyttämistä.

Tähän saakka julkaistuissa katekismuksissa teoreettinen mahdollisuus on jätetty: "Kirkon perinteinen opetus – edellyttäen, että syllisen henkilöllisyys ja vastuullisuus on täysin selvitetty – ei sulje pois turvautumista kuolemantuomioon, jos se on ainoa keino suojella tehokkaasti ihmiselämää laittomalta hyökkäjältä." Katekismuksessa on kuitenkin myös todettu paavi Johannes Paavali II:n sanoin, että tällaiset tapaukset ovat nykyään kuitenkin "hyvin harvinaisia tai käytännöllisesti katsoen niitä ei ole".

Uudistuksen jälkeen Katekismuksen kohta 2267 toteaa kuolemantuomiosta lopuksi näin (suomenos on alustava): "[K]irkko opettaa evankeliumin valossa, että 'kuolemaan tuomitsemista ei voi hyväksyä, koska se on hyökkäys ihmispersoonan koskemattomuutta ja arvokkuutta vastaan', ja kirkko työskentelee määrätietoisesti kuolemantuomioiden poistamiseksi kaikkialta maailmasta."

Kohdan 2267 uusi muotoilu on monilla kielillä luettavissa kokonaisuudessaan Vatikaanin verkkosivuilla. Katolisen kirkon katekismukseen voi tutustua täällä.

KATT/vatican.va

Täytyykö neitsyiden olla neitsyitä?

Sääntökuntien ja apostolisen yhteisöelämän kongregaatio julkaisi heinäkuun alussa asiakirjan "Ecclesiae Sponsae imago" (Kirkon, morsiamen kuva), joka käsitteli Jumalalle vihittyjen neitsyiden säätyä: sen historiaa, raamatullisia perusteita, suhdetta paikalliskirkkoon ja yleismaailmalliseen kirkkoon, kutsumusta ja koulutusta. Jumalalle vihittyjen neitsyiden sääty on elpynyt ja kiinnostus sitä kohtaan lisääntynyt, joten ohje piispoille oli tarpeen. Maallistenkin tiedotusvälineiden kiinnostuksen herätti yhdysvaltalaisen vihittyjä neitsyitä (ei kuitenkaan kaikkia heistä) edustavan järjestön kannanotto, jossa ilmaistiin pettymys siitä, että asiakirja näyttäisi sanovan, että ruumiillinen neitsyys ei olisi olennainen edellytys neitsyeksi vihkimiselle.

Asiakirjan kohta 88 kuuluu vapaasti käännettynä: "Tässä kontekstissa on pidettävä mielessä, että kutsu todistaa kirkon neitseellisestä, aviollisesta ja hedelmällisestä rakkaudesta Kristukseen

ei ole kutistettavissa fyysisen koskemattomuuden symboliin. Siten se, että on pitänyt ruumiinsa täydellisessä pidättyvyydessä tai harjoittanut esimerkiksi siveyden hyvettä – mikä on hyvin tärkeää kutsumuksen erottamisen kannalta – ei ole olennainen edellytys, jonka puuttuessa konsekraation hyväksyminen ei ole mahdollista."

Ehkä hiukan epäselvästi muotoiltu kohta herätti spekulointia (tarkoitetaanko esimerkiksi tapauksia, joissa on tullut raiskatuksi). Eräs kanonisen lain asiantuntija (itsekin Jumalalle vihitty neitsyt), korosti, että olisi luettava koko asiakirja kontekstissaan; se ei sano, että ei-neitsyet voivat olla neitsyitä, vaan tapauksissa, joissa kysymys on ajankohtainen, se "kulkee naisten rinnalla" kutsumuksen tutkimiseksi tarkemmin. Ei ole kyseessä jyrkkä jakolinja, joka sulkisi naisia pois tästä kutsumuksesta.

KATT/VIS/CNA/Catholic Herald

Yhdysvaltalaispiispa menetti kardinaalin arvon

Paavi Franciscus hyväksyi heinä-elokuun vaihteessa Washingtonin emeritusarkkipiispan Theodore McCarrickin eronpyynnön kardinaalikonsistorin jäsenyydestä. McCarrickiä syytetään uskottavasti hyväksikäytöstä, joka tapahtui hänen toimiessaan nuorena pappina New Yorkissa, sekä muista epämoraalisista teoista. Sen takia hänet on myös veloitettu rukouksen ja katumuksen täyttämään elämään ilman julkisia tehtäviä. Tehtävien tutkimusten jälkeen, mikäli hänet todetaan syylliseksi, hän saattaa jopa menettää pappautensa. Tapaus on varsinkin Yhdysvalloissa aiheuttanut suuren kohun, jossa jopa jotkut piispat ovat vaatineet selvitystä siitä,

miksei McCarrickin toimintaan jo aikaisemmin ole kiinnitetty huomiota. Yhdysvaltain piispainkokous on sitoutunut selvittämään asiaa.

KATT/CNS

Ajankohtaista

Pyhän sydämen papeille uusi yleisesimies

Jeesuksen pyhän sydämen pappien kongregatio on saanut perjantaina 20.7.2018 uuden yleisesimiehen. Tehtävään valittiin isä Carlos Luis Suarez Cordero SCJ, joka on syntynyt Kanarian saarilla ja elänyt yli 30 vuoden ajan Venezuelassa. Isä Suarez on syntynyt 1965, hän antoi ensimmäiset lupauksensa 1984 ja hänet vihittiin papiksi 1990.

Yleisesimiehen vaihto tuli ajankohtaiseksi sen jälkeen, kun edellinen yleisesimies, isä Heiner Wilmer SCJ nimitettiin Hildesheimin piispaksi tämän vuoden huhtikuussa. Isä Wilmer vihittään piispaksi 1. syyskuuta 2018. Hildesheimin hiippakunta on pinta-alaltaan Saksan kolmanneksi suurin hiippakunta. Siihen kuuluu yli 600 000 katolilaista.

Isä Leon Dehonin perustama Jeesuksen pyhän sydämen pappien kongregatio on toiminut Suomessakin jo yli 100

vuoden ajan. Suomessa siihen kuuluu piispa Teemu Sipon SCJ lisäksi 9 pappia. Veljeskunnan Suomen distrikki kuuluu Puolan provinssiin.

katolinen.fi/dehon.it

Myanmarilaisten retretti

"Sillä joka tekee Jumalan tahdon, se on minun veljeni ja sisareni ja äitini" (Mark. 3:35).

Myanmarilaisten aikuisten retretti pidettiin 6.-8.7.2018 Pyhän Olavin kirkossa Jyväskylässä. Valtakunnalliseen tapahtumaan osallistui noin 50 henkilöä. Aiheena oli katolinen uskonto ja Neitsyt Mariaan, Jumalanäitiin luottaminen ja hänen kunnioittamisensa. Retretin johtaja oli isä Amando Dee Di ja apulaisena vierailleva pappi isä Rafael; hän oli tullut Roomasta tukemaan myanmarilaisia aikuisia ja vanhuksia.

Kiitos Jumalalle onnistuneesta retrestä. Erikoiskiitokset Pyhän Olavin seurakunnan kirkkoherralle mahdollisuudesta järjestää retretti seurakunnan tiloissa. Kiitämme Jyväskylän ystäviämme vieraanvaraisuudesta. Toivomme, että myös ensi vuonna löydämme paikan, jossa pystymme järjestämään retretin – ei ainoastaan aikuisille, vaan myös nuorille.

Kiitos kaikille ja Jumalan siunausta teille kaikille!

Isä Amando, assistentti
Pyhän Olavin seurakunta

Paavillisen Antonianum-yliopiston professori vieraili Suomessa

Paavillisen Antonianum-yliopiston (Rooma) teologisen antropologian professori Lluís Oviedo OFM vieraili Suomessa ja saarnasi Pyhän Henrikin katedraalissa keskiviikkoillan messussa 13.6. eli pyhän Antonius Padovalaisen, yliopistonsa nimikkopyhimyksen muistopäivänä. Fransiskaanisääntökuntaan kuuluva Oviedo oli Suomessa Helsingin yliopistolla järjestetyn empirisen teologisen konferenssin johdosta. Saarnassa Oviedo muun muassa torjui syytöksiä, että paavi Franciscus olisi hylkäämässä kirkon tradition. Oviedon mukaan Jeesuksen ja pyhän Antoniuksen tavoin paavi Franciscus toimii tradition sisällä samalla uudistaen ja elävöittäen sitä. Messun jälkeen Oviedo piti seurakuntosalissa kirkkokahvien yhteydessä esitelmän, jossa hän pohti katolisen kirkon relevanssia sekulaarissa yhteiskunnassa. Oviedo esitteli erilaisia tapoja mieltää kirkon rooli maallistuneessa maailmassa: yhden mallin mukaan kirkon tulisi olla tahallaan mahdollisimman vastakulttuurinen ja outo, ikään kuin yksi erikoisuus muiden joukossa. Oviedo sanoi Espanjan maallistuneen siinä määrin, että häntä saatetaan luulla sääntökuntapukuisena kung-fu-mestariksi. Oviedon mukaan on hyvä pitää selvä identiteet-

ti, muttei silti pyrkii liialliseen outouteen vaan dialogiin, jossa ollaan avoimia myös muilta oppimiselle ja omien virheidensä tunnistamiselle.

Emil Anton

Ensimmäinen Hapatus-päivä järjestettiin Studiumissa

Katolista hapatusta -blogin (hapatusta.net) kirjoittajat Emil Anton, Eetu Manninen ja Oskari Juurikkala sekä Studium Catholicumin johtaja veli Gabriel Salmela luennoivat 12. toukokuuta ensimmäisessä Hapatus-päivässä. Koko päivän kestäneessä teologisessa seminaaripäivässä kuultiin myös pastori Timo Keskitalon, dosentti Aku Visalalta ja isä Antoine Lévy'n kommenttipuheenvuorot. Osallistujia oli kolmisenkymmentä, ja varsinkin loppua kohden myös keskustelua syntyi kiitettävästi. Emil Antonin aiheena oli pelastushistoria irakilaisesta (mesopotamialaisesta) näkökulmasta, Eetu Manninen puhui Augustinuksesta ja platonismista, Oskari Juurikkala puhui Tuomas Akvinolaisesta, Aristoteleesta ja ihmisluonnosta ja Gabriel Salmela kertoi Tuomas Akvi-

nolaisen jumalallistumisopista. Seminaaripäivä oli oikein onnistunut. Ensi vuonna Hapatus-päivä on tarkoitus pitää Oulussa. Kesälomalla oleva Katolista hapatusta -blogi alkaa julkaista viikoittaisia artikkeleita jälleen syyskuussa, jolloin blogin kirjoittajiin liittyvät myös uudet katolilaiset TM Joona Korteniemi ja TT Juho Sankamo.

Emil Anton

Sunnuntait ja juhlapyhät

12.8. kirkkovuoden 19. sunnuntai (III)

1L 1. Kun. 19:4-8
Ps. 34:2-3, 4-5, 6-7, 8-9. – 9b
2L Ef. 4:30-5:2
Ev. Joh. 6:41-51

AUTUAAN NEITSYT MARIAN TAIVAASEEN OTTAMINEN, juhlapyhä

14.8. tiistai, illalla, AATON MESSU

1L 1. Aikak. 15:3-4, 15-16, 16:1-2
Ps. 132:6-7, 9-10, 13-14. – 8
2L 1. Kor. 15:54-57
Ev. Luuk. 11:27-28

15.8. keskiviikko, JUHLAPYHÄN MESSU

1L Ilm. 11:19a, 12:1-6a, 10ab
Ps. 45:10, 11, 12, 16. – 10b
2L 1. Kor. 15:20-27a
Ev. Luuk. 1:39-56

19.8. kirkkovuoden 20. sunnuntai (IV)

1L Sananl. 9:1-6
Ps. 34:2-3, 10-11, 12-13, 14-15. – 9b
2L Ef. 5:15-20
Ev. Joh. 6:51-58

26.8. kirkkovuoden 21. sunnuntai (I)

1L Joos. 24:1-2a, 15-17, 18b
Ps. 34:2-3, 16-17, 18-19, 20-21, 22-23. – 9b
2L Ef. 5:21-32
Ev. Joh. 6:60-69

2.9. kirkkovuoden 22. sunnuntai (II)

1L 5. Moos. 4:1-2, 6-8
Ps. 15:2-3a, 3bc-4ab, 5. – 1a
2L Jaak. 1:17-18, 21b-22, 27
Ev. Mark. 7:1-8, 14-15, 21-23

9.9. kirkkovuoden 23. sunnuntai (III)

1L Jes. 35:4-7a
Ps. 146:6c-7, 8-9a, 9bc-10. – 1b
2L Jaak. 2:1-5
Ev. Mark. 7:31-37

14.9. perjantai, Pyhän ristin ylentäminen, juhla

1L 4. Moos. 21:4b-9 tai 1L Fil. 2:6-11
Ps. 78:1-2, 34-35, 36-37, 38. – vrt. 7c
Ev. Joh. 3:13-17

16.9. kirkkovuoden 24. sunnuntai (IV)

1L Jes. 50:5-9a
Ps. 116:1-2, 3-4, 5-6, 8-9. – 9
2L Jaak. 2:14-18
Ev. Mark. 8:27-35

Vuoropsalmien kertosaheet

Kirkkovuoden 19. sunnuntai

Maistakaa ja katsokaa, kuinka Herra on hyvä. (Ps. 34:9b)

Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen

Aattomessu: Nouse, Herra, tule asuinpaikkaasi, sinä ja arkku, jossa voimasi on! (Ps. 132:8)
Juhlapyhän messu: Kuningatar seisoo oikealla puolellasi yllään Ofirin kultaa. (Ps. 45:10b)

Kirkkovuoden 20. sunnuntai

Maistakaa ja katsokaa, kuinka Herra on hyvä. (Ps. 34:9b)

Kirkkovuoden 21. sunnuntai

Maistakaa ja katsokaa, kuinka Herra on hyvä. (Ps. 34:9b)

Kirkkovuoden 22. sunnuntai

Herra, kuka saa tulla sinun temppeliisi? (Ps. 15:1a)

Kirkkovuoden 23. sunnuntai

Ylistä Herraa, minun sieluni! (Ps. 146:1b)

Pyhän ristin ylentäminen

Älkää unohtako Herran tekoja! (vrt. Ps. 78:7c)

Kirkkovuoden 24. sunnuntai

Minä saan vaelttaa Herran edessä elävien maassa. (Ps. 116:9)

Piispan kalenteri

- 11.8. Hiippakuntajuhla Lohjalla. Messu Pyhän Laurin kirkossa klo 11, jonka yhteydessä diakoni Tuomas Nyyssölä vihittäen papiksi.
- 14.8. Hiippakunnan työntekijöiden info-päivä.
- 15.8. Uspenskin katedraalin 150-vuotisjuhla.
- 16.8. Suomen kirkkojen johtajien tapaaminen.
- 19.8. Englannin kielinen messu Pyhän Marian kirkossa klo 12.45.
- 20.8. Pohjoismaiden piispaikokouksen pysyvä neuvosto Kööpenhaminassa.
- 26.8. Vahvistuksen sakramentti nuorille katedraalissa.
- 28.8. Fransiskaanimaallikot 70 vuotta. Messu Pyhän Marian kirkossa klo 18.
- 31.8.-1.9. Isä Heiner Wilmerin SCJ piispaksi vihkiminen Hildesheimissa, Saksassa.
- 2.9. Vahvistuksen sakramentti nuorille katedraalissa.
- 3.9. Messu hiippakuntapappien kanssa katedraalissa 8.30.
- 4.9.-10.9. Pohjoismaiden piispaikokous Szczecinissä, Puolassa.

Rukous

Rukouksen apostolaatti

Elokuun 2018 rukouksen apostolaatin palsta

Useimmilla meistä on erittäin hyviä muistoja lapsuudesta ja nuoruudestaan ja perhe on meille jatkuvasti tärkeä. Mutta voi olla, että meillä on myös kipeitä ja surullisia muistoja. Perheen ja kodin pitäisi olla pieni pala taivasta maan päällä. Valitettavasti joskus se voi myös olla paikka, jossa ihmiset vahingoittavat toisiaan. Siksi, niin usein kuin mahdollista, me rukoilemme perheiden puolesta.

Jeesus ei halua, että me tulemme hänen luokseen vain silloin kun olemme iloisia ja haluamme laulaa kunniata Jumalalle. Hän sanoo: "Älä odota, tule luokseni ja ota mukanas ristisi." Mikään ei satuta niin kuin naulat, joita lyövät vanhempamme, sisaruksemme, ystävämme ja kaikki ne, joita me rakastamme.

Joskus meidän täytyy perheessämme etsiä toisiamme ja saattamme olla syvästi huolissamme. Jeesus antaa meille merkin, että paras paikka perheen yhdistymiseen on meidän taivaallisen Isämme luona. Jeesus tiesi, että ihmiset ovat iloisia, ja todellisen ilon voimme löytää rakkaudessa. Siksi hän rukoili: "Minä rukoulen, että he olisivat yhtä niin kuin me olemme yhtä." Me Jeesuksen seuraajat rukoilemme, että maailma ymmärtäisi kuinka tärkeä asia perhe on. Jos ihmiset eläisivät rauhassa kodeissaan, koko ihmiskunta voisi nauttia rauhasta.

Perheen kuningatar, rukoile puolestamme.

isä Stanisław Zawilowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Elokuu – Yleinen

- Rukoilkaamme perheiden puolesta, että talousmiesten ja poliitikkojen kauaskantoiset päätökset suojelisivat perhettä yhtenä ihmiskunnan aarteista.

Augusti – Universell

- Att långsiktiga ekonomiska och politiska beslut värnar familjen som en av mänsklighetens skatter.

Syyskuu – Lähetystyö

- Rukoilkaamme nuorten puolesta Afrikassa, että heillä olisi pääsy koulutukseen ja työhön omissa maissaan.

September – Evangelisationen

- Att de unga i Afrika får tillgång till utbildning och arbete i sina hemländer.

Paavi Franciscus

13.6.2018

Katekeesi käskyistä 1: Kaipausta täyteen elämään

Paavi Franciscus aloitti keskiviikon yleisvastaanotoillaan kesäkuussa uuden katekeesisarjan, jonka aiheena ovat käskyt. Julkaisemme nämä katekeesit osa kerrallaan.

Aloitamme tänään uuden katekeesimatkan, aiheena käskyt: Jumalan lain käskyt. Johdatuksena siihen lähdemme liikkeelle juuri kuulemastamme katkelmasta: kohtaamisesta Jeesuksen ja nuoren miehen välillä. Tuo mies polvistuu ja kysyy Jeesukselta, kuinka voi periä iankaikkisen elämän (vrt. Mark. 10:17-21). Tuossa kysymyksessä on jokaisen elämän haaste, myös meidän: toive täydestä, äärettömästä elämästä. Mutta kuinka sinne saavutaan? Mitä tietä kulkea? Elää todella, elää jaloa elämää... Kuinka monet nuoret etsivätäkään "elämää", mutta tuhoavat itsensä kulkien katoavien asioiden perässä!

Jotkut ajattelevat, että olisi parempi sammuttaa tuo impulssi – elämisen impulssi – koska se on vaarallinen. Haluan sanoa erityisesti nuorille: pahin vihollisemme eivät ole konkreettiset ongelmat, kuinka vakavia ja dramaattisia ne ovatkin. Suurin vaara elämässä on väärä sopeutumishenki, joka ei ole lempeyttä ja nöyryyttä, vaan keskinkertaisuutta, pelkurimaisuutta. Onko keskinkertaisella nuorella tulevaisuutta? Ei! Hän pysyy paikoillaan, ei kasva, ei menesty. Keskinkertaisuutta, pelkurimaisuutta. Nuo nuoret pelkäävät kaikkea: "Ei, minä olen niin..." Nuo nuoret eivät mene eteenpäin. Lempeys, voima eikä pelkuruus, keskinkertaisuus. Autuas Pier Giorgio Frassati – joka oli nuori – sanoi, että on elettävä, ei pärjättävä. Keskinkertaiset pärjällevät. Elää elinvoimaisesti! On pyydetävä taivaalliselta Isältä nykynuorille terveen levottomuuden lahjaa. Mutta kotona, kodeissanne, perheissä, isä ja äiti ajattelevat nähdessään nuoren, joka vain istuskelee koko päivän: "Hän on sairas", ja vievät hänet lääkäriin. Nuoren elämä on eteenpäin menemistä, levottomana olemista: tervettä levottomuutta, kykyä olla tyytymättä elämään vailla kauneutta, vailla väriä. Jos nuorilla ei ole

Kuva SIR

autenttisen elämän nälkää, kysyn, minne menee ihmiskunta? Mihin ihmiskunta päättyy, jos nuoret ovat kesyjä eivätkä levottomia?

Tuo nuoren miehen kysymys, jonka evankeliumista kuulimme, on meillä kaikilla sisimmässämme: kuinka löytää elämä, yltäkyläinen elämä, onnellisuus? Jeesus vastaa: "Käskyt sinä tiedät" (j. 19), ja siteeraa osaa dekalogista. Se on pedagoginen prosessi, jolla Jeesus haluaa johdattaa tiettyyn paikkaan; kysymyksestä on jo selvää, että tuolla miehellä ei ole täyttä elämää, hän etsii jotakin enemmän ja on levoton. Mitä hänen siis täytyy ymmärtää? Hän sanoo: "Opettaja, kaikkea tätä olen noudattanut nuoresta pitäen" (j. 20).

Kuinka siirrytään nuoruudesta kypsyyteen? Kun aletaan hyväksyä omat rajat. Aikuisiksi tullaan suhteellistamalla itsensä ja tulemalla tietoisiksi "siitä, mikä puuttuu" (vrt. j. 21). Tuon miehen on pakko tunnistaa, että kaikki se, mitä hän voi "tehdä", ei ylitä "kattoa", ei riko rajaa.

Kuinka kaunista onkaan olla miehiä ja naisia! Kuinka kallisarvoinen olemassaolomme onkaan! Ja kuitenkin on totuus, jonka ihminen usein viime vuosisatojen historiassa on torjunut traagisiin seurauksiin: totuus rajoistaan.

Jeesus sanoo evankeliumissa jotakin, joka voi auttaa meitä: "Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan. En minä ole tullut kumoamaan, vaan toteuttamaan" (Matt. 5:17). Herra Jeesus lahjoittaa täyttymyksen, sitä varten hän on tullut. Tuon miehen oli tultava loikan kynnykselle, jossa avautuu mahdollisuus lakata elämästä itseltään käsin, töistään ja omistuksistaan käsin ja – juuri siksi, että täysi elämä puuttuu – jättää kaikki seuratakseen Herraa. Tarkemmin katsottuna Jeesuksen lopullisessa kutsussa – joka on valtava, ihmeellinen! – ei tarjota köyhyyttä, vaan rikkautta, todellista rikkautta: "Yksi sinulta puuttuu. Mene ja myy kaikki, mitä sinulla on, ja anna rahat köyhille, niin sinulla on aarre taivaassa. Tule sitten ja seuraa minua" (j. 21).

Jos voi valita alkuperäisen ja kopion välillä, kuka valitsisi kopion? Siinä on haaste: löytää elämässä alkuperäinen, ei kopio. Jeesus ei tarjoa korvikkeita, vaan todellisen elämän, todellisen rakkautta, todellisen rikkautta! Kuinka nuoret voisivat seurata meitä uskossa, jos eivät näe meidän valitsevan alkuperäistä, jos näkevät meidät tottuneina puolittaisiin mittapuihin? On rumpaa nähdä puolittaiten mittojen kristittyjä, niin sanoak-

seni "kääpiökristittyjä"; he kasvavat vain tiettyyn mittaan ja pysähtyvät; kristittyjä, joilla on kutistunut, suljettu sydän. On rumpaa nähdä tämä. Tarvitaan jonkun sellaisen esimerkkiä, joka kutsuu minua "ylitse", "enempään", kasvamaan. Pyhä Ignatius kutsui sitä sanalla "magis", "tuli, toiminnan palo, joka ravistelee nukkuvia".

Tie siihen, mikä puuttuu, kulkee sen kautta, mitä on. Jeesus ei tullut kumoamaan lakia tai profeettoja, vaan toteuttamaan. Meidän on lähdettävä liikkeelle todellisuudesta siirtyäksemme "siihen, mikä puuttuu". Meidän on tarkasteltava tavallista avautuaksemme epätavalliselle.

Näissä katekeeseissa otamme kristittyinä esiin kaksi Mooseksen taulua, pitäen kädestä Jeesusta, siirtyäksemme nuoruuden illuusioista taivaalliseen aarteeseen kulkien hänen jäljessään. Jokaisessa näistä vanhoista viisaista laeista löydämme taivaallisen Isän avaaman oven, jotta Herra Jeesus, joka sen kautta kulki, johdattaisi meidät todelliseen elämään: hänen elämänsä, Jumalan lasten elämään.

Franciscus

Pyhä isä

Humanae vitae 50 vuotta: *enemmän seurauksia kuin pelättiinäkään*

Paavi Franciscus julistaa 14. lokakuuta 2018 autuaan paavi Paavali VI:n pyhäksi. 25. heinäkuuta tuli kuluneeksi 50 vuotta Paavali VI:n kiertokirjeen Humanae vitae julkaisemisesta. Bresciassa, jossa Paavali VI syntyi, järjestettiin kesäkuussa Humanae vitaeta käsitellyt konferenssi; julkaisemme hiukan lyhennettynä mons. Livio Melinan, moraaliteologian professorin (Johannes Paavali II-instituutti, Rooma), siellä pitämän esitelmän.

Autuaan Paavali VI:n kiertokirje ei koske vain seksuaalisuuden yksityisalueta, vaan myös elämän sosiaalista ja julkista ulottuvuutta; se on yhteiskuntamoraaliin, ei vain yksilöetiikkaan liittyvä kysymys.

Kontekstia, jossa Humanae vitae julkaistiin 50 vuotta sitten, 25. heinäkuuta 1968, leimasi pakkomieltainen huoli kontrollottomasta maailman väestönkasvusta, todellisesta "väestöpommista". Alusta saakka keskustelua syntymien rajoittamisesta määrittivät poliittiset huolenaiheet. Sen kaiku havaitaan koko kiertokirjeessä, jolla kuitenkin oli rohkeutta kulkea vastavirtaan ja pikemminkin muistuttaa vakavista seurauksista, joita ehkäisyllä on yhteiskuntamoraalin kannalta: yleinen moraalilasku, aviollisen uskottomuuden lisääntyminen, kunnioituksen menetys naista kohtaan, altistuminen julkisen vallan mielivallalle köyhimpien kansojen vahingoksi (HV, 17).

Paavali VI oli profeetta. Ei yksi niistä vääristä profetoista, joista Jeesus puhuu, joka liehittelee ihmisiä saadakseen ylistystä, totuudesta vaikenemisen hinnalla, vähätellen Jumalan lain käskyjä. Kaikkien todellisten raamatullisten profettojen lailla hän rakasti kansaa eikä pelännyt sanoa sille totuutta ja varoittaa sitä, vaikka olisikin vaarassa näyttää hankalalta "tuomiopäivän profetialta" ja siksi jäädä tulematta kuulluksi. Nykyään voimme todeta, että edellä mainittujen ohella oli muitakin ja jopa radikaalimpia seurauksia: ehkäisyn tulo on aiheuttanut todellisen geneettisen mutaation perustavanlaatuisiin sosiaalisiin suhteisiin, millä on vakavia seurauksia yhteisen hyvän kannalta.

Seksuaalisuus ja lahjan logiikka

Lähetkäämme liikkeelle asiakirjan opillisesta ytimestä kohdassa 11: "Jokaisen aviollisen kanssakäymisen tulee olla avoin ihmillisen elämän jatkamiselle", koska se "perustuu Jumalan säätämään erottamattomaan yhteyteen aviollisen aktin kahden merkityksen, yhdistymisen ja uuden elämän synnyttämisen, välillä. Tätä yhteyttä ihmisen ei tule omasta aloitteestaan särkeä" (HV 12). Ei ole kyse yleisestä ihanteesta, jota pitäisi sitten soveltaa konkreettiseen tilanteeseen jokaisen omantunnon arvion mukaan, kuten nykyään usein kuulee sanottavan, harkitusti vääristä en opetusviran kirjaimen ja hengen.

Todellisuudessa Paavali VI:n kiertokirje muotoilee konkreettisen moraalinormin, joka pätee jokaiseen aviolliseen aktiin: "Hylätävä on myös jokainen toimenpide, joka joko ennen aviollista yhtymistä, sen aikana tai sen johtaessa luonnollisiin seurauksiinsa pyrkii estämään elämän syntymisen, joko siihen tavoitteena pyrkien tai sitä välikappaleena johonkin muuhun käyttöä" (HV 14).

Tuo moraalinormi ei kuitenkaan ole despoottisen tahdon legalistinen määräys, joka annettuaan normin voisi yhtä hyvin sen muuttaakin. Se on ilmaus hyvää koskevista totuudesta, jonka luova Viisaus on kirjoittanut ihmisluontoon. Moraalinormilla on siis järjellisiä syitä. Juuri näitä antropologisia, eettisiä ja teologisia syitä pyhä Johannes Paavali II halusi tutkia ja opettaa katekeeseissaan "ruumiin teologiasta". Ruumis, todistaja Luojan alkuperäisestä rakkaudesta, on paikka, jossa suhteet murtavat yksilön eristyisyyden synnyttääkseen persoonan. Kohtaamisessa naisen kanssa mies havaitsee ruumiinsa aviollisen kutsumuksen itsensä lahjoittamiseen. Vain kunnioittaen tuota lahjan logiikkaa varjellaan rakkauden personalistista arvokkuutta, avoimena uudelle elämälle, joka voi syntyä – ei pelkkänä fysiologisena tuloksena, vaan lahjasta lahjaan.

Humanae vitae muotoilee normatiivisesti edellytykset, joilla seksuaalinen akti on asianmukainen aviollisen rakkauden ilmaus. Vain pysyessään itsessään avoimena elämän välittämiselle seksuaalinen akti puolisoitten kesken on merkki heidän kahden yhteydestä, jossa toteutuu aito ruumiillinen itsensä lahjoittaminen. Näiden kahden merkityksen side ei ole biologisella tasolla, vaan pikemminkin intentionaalisella tasolla.

Tarkoituksellisesti hedelmättömäksi tehty akti kieltää samaan aikaan vilpittömän avoimuuden itsensä lahjoittamiseen ja toisen täyden hyväksymisen. Vaikka toteutettuna kumppanin suostumuksella ja yhteistyöllä, tarkoituksellisesti suvunjakamiselta suljettu ehkäisyakti on tehty yksilöllistä mielihyvää etsien eikä eroa masturbaatiosta. Siksi siinä sukupuolten erolla ei ole ratkaisevaa roolia ja se on analoginen homoseksuaalisille akteille.

On oikein huomautettu, että miehen ja naisen suhde on alun perin julkinen avoimuudessaan lasten synnyttämistä kohtaan, ja siksi sen vahvistaa avioliitto. Homoseksuaalinen suhde on itsessään yksityinen eikä sitä voi tunnustaa avioliitoksi. Ehkäisy yksityistä aviollisen aktin, koska riittää siltä avoimuuden elämälle.

Seksuaalisuus, suhteet ja yhteinen hyvä

Länsimaiden seksuaalisen vallankumouksen aamunkoitteessa Ranskan vapaamuurarien suurmestari Pierre Simon julkaisi kirjan, jossa valaisi yleistä muutosprosessia ranskalaisessa yhteiskunnassa, joka piti vapauttaa juutalais-kristillisestä traditiosta määrittelemällä uudelleen perheen ja sen perustavanlaatuiset suhteet. Lääketiede oli väline, joka salli tämän, ennen kaikkea ehkäisyvälineiden ja siten abortin ja eutanasian kautta. Kuinka tämä muutos tapahtuu?

Seksuaalisuus liittyy suhteisiin, jotka määrittävät subjektin identiteettiä ja hänen sosiaalista asemaansa: alkuperäsuhteet ja tulevaisuuteen suuntautuvat suhteet. Olemme poikia ja tyttöjä, sulhasia ja morsiamia, isiä

ja äitejä. Suvunjakamisen erottaminen seksuaalisuudesta merkitsee väistämättä näiden suhteiden radikaalia muuttumista. Lapsi, joka tahdotaan ja hedelmöitetään seksuaalisuuden ulkopuolella, on vain teknisesti kontrolloidun ja arvioidun projektin "tuote". Seksuaalisuus, joka on suljettu suvunjakamiselta, ei enää ole avoin toista ihmistä kohtaan ja menettää sosiaalisen merkityksen: se "privatisoidaan".

Miehen ja naisen muodostaman pariskunnan sosiaalinen ulottuvuus koostuu suvunjakamisesta. Suvunjakamiseen suuntautuneena seksi on luonnonjärjestyksessä ainoa ruumiillinen toiminto, joka liittyy meidät myös yhteiskunnan yhteiseen hyvään. Ja se on ulkoisesti ruumiin toteuttama toiminto, joka persoonallisen yhteyden ja hedelmällisen yhteistyön kautta tekee meistä enemmän jumalan kaltaisia, tekee meistä heijastuksen Kolminaisuudesta. Seksuaalisen kokemuksen privatisoiminen ja rajoittaminen yksilöaluelle köyhdyttää semanttista horisonttia ja suhteita. Elämän synnyttämislähtöinen seksi on myös vailla tulevaisuutta, rajoittunut hetkeen.

Tekniikka, joka erottaa seksuaalisuuden ja suvunjakamisen, vääristää seksuaalisen suhteen ja merkitsee lopulta sukupolvien välisen suhteen kääntymistä pääläelle. Seksuaalisesta kokemuksesta katoaa kiitollisuus ja lahja, joka tunnustetaan, otetaan vastaan ja välitetään. Sen korvaavat itseriittoinen eroottisuus ja suorituspainee. Isät ja äidit eivät enää elä lapsia varten, vaan pikemminkin haluavat lapsia vain ja kun nämä sopivat heidän tyydytysprojektiinsa. Luonnollinen järjestys käännetään pääläelle: lapset on kutsuttu elämään vanhempiaan varten.

Demografinen autioma, jonka edessä olemme jo vuosikymmeniä olleet, on vain seuraus siitä, että on menetetty elämää synnyttävää ja anteliaan lahjan logiikka; seuraus seksuaalisuuden privatisoimisesta, sen sulkemisesta pois yhteiskunnan yhteisestä hyvästä, sukupolvien välisen suhteen vääristymisestä. Ehkäisy rapauttaa yhteiskunnan yhteistä hyvää, koska se tuo epäpoliittisen, antipoliittisen tekijän sosiaalisiin suhteisiin: yksilöiden individualismin periaatteen, yksilöiden, jotka ovat rinnakkain ja samalla despoottisen dominoivan vallan alaisia.

Äärimmäiseen saakka privatisoitu seksuaalisuus on myös paradoksaalisesti toisaalta julkistettua, julkisen, poliittisen ja juridisen vallan invaasiolle alistettua. Postmodernin demokratian puhtaasti sopimuksellinen logiikka tunkeutuu yksityiselämään ja muuttaa intiimiyden, muovaa utopistisen yksilön absoluuttisen autonomian perusteella "puhaiden suhteiden" malleja, jotka on irrotettu kaikesta viittauksesta luontoon ja traditioon. Seksuaalinen suhde ei ole yksityinen eikä julkinen: se on persoonallinen ja yhteisöllinen. Vain käsitettynä elämälle avoimen aviollisuuden eikä ehkäisyn kannalta se vapautuu privatisoimisen ja julkistamisen otteesta.

Symboli ja transsendenssi

Olemme vielä syvemmän manipulaation edessä: symbolisen ulottuvuuden ja transsendenssin poistaminen seksuaalisesta suhteesta. Paavali VI muistutti Humanae vitae Jumalan, Luojan läsnäolosta takeena aviollisen aktin yhdistävän ja elämää synnyttävän merkityksen ykseydestä. Jos Ju-

mala ei liity asiaan, suvunjakamisesta tulee pelkkää lajin yksilön toisintamista. Jos Jumala ei liity asiaan, seksuaalinen yhteys menettää symbolisen liittomerkityksen ja siitä tulee diabolinen hämmennyksen ja hyväksikäytön paikka. Erotettuna viittauksesta Jumalaan ruumiista tulee pelkkä manipuloitava objekti, jota voi käyttää niin kuin tahtoo. Kun olemassaolon horisontista katoaa viittaus Jumalan kaitsemukseen, elämästä tulee etujen ja haittojen laskelmointia, utilitaristista suunnittelua, joka pelokkaana sulkeutuu tulevaisuuden yllätyksiltä, tulevaisuuden, jota teeskentelemme hallitsemamme, mutta josta me lopulta emme päättä. Ihminen vailla perhesuhteita ja sidettä Jumalaan on heikko ja hauras ja päättyy manipuloivien voimien uhriksi.

"Tämä on suuri salaisuus: minä tarkoitan Kristusta ja kirkkoa" (Ef. 5:32). Seksuaalisuuden salaisuus, jota avioliitossa eletään, on suuri valo maailman elämälle. "Salaisuuden" ulottuvuuden poistaminen seksuaalisuudesta liittyi alusta saakka seksuaaliseen vallankumoukseen ja sen teeskennelyyn emansipaatioon. Markiisi De Sade toistaa pakkomieltisesti lausumaa "ei ole kyse mistään muusta kuin", reduktiivisia ja väkivaltaisia sanoja, jotka pyrkivät poistamaan väistämättömän merkityksen etsinnän.

Yhdessä viimeisistä puheenvuoroistaan, joulutervehdyksessä Rooman kuurialle 21. joulukuuta 2012, paavi Benedictus XVI esitti hätähuudon koskien perhettä. Juuri ehkäisyvälineiden tulo takia perhe on radikaalisti kyseenalaistettu luonnollisessa fysiologiassa eli suhteena, joka perustuu avioliittoon, pysyvään siteeseen yhden miehen ja yhden naisen välillä, ja jonka päämäärä on lasten syntymä ja kasvat. Hän korosti, että tässä ei ole pelissä vain tietty sosiaalinen muoto, vaan ihmisen perustavanlaatuisen arvokkuus: jos tuo side torjutaan, "katoavat ihmiselämän perustavanlaatuiset hahmot: isä, äiti ja lapsi".

Jumala valitsi vanhasta liitosta lähtien ja myös uudessa liitossa perheen symbolisen kielen ilmoittaakseen itsensä. Jos menettään kokemus siitä, että olemme lapsia, veljiä ja sisaria, sulhasia ja morsiamia, isiä ja äitejä, tuhoaan myös luonnollisen kieliperusta, jolla voimme puhua ymmärrettävällä tavalla Jumalasta. Mitä sanoja meille jäisi puhuaksemme Jumalasta, jos perhe tuhottaisiin emmekä enää pystyisi semantisoimaan noita alkuperäisiä kokemuksia, jotka antavat meille identiteetin perhesuhteiden sisällä, – yksilöiden yhteiskunnassa, jotka eivät enää tiedä olevansa lapsia; jotka elävät sukupuolta (gender) koskevassa hämmennyksessä; joilla ei ole sisaruksia, koska ovat ainoita lapsia, jotka eivät enää halua olla isiä ja äitejä?

Autenttisen ihmillisen ekologian, kuten korosti myös paavi Franciscus Laudato si' -kiertokirjeessä (n. 115), ei pidä kantaa huolta vain luonnonympäristön saastumisesta, vaan myös ihmisympäristöstä, sosiaalisista suhteista, jotka sallivat ihmisen olla oma itsensä, löytää identiteettinsä ja hengittää täysin keuhkoin rakkauden totuutta.

Autuaan Paavali VI:n kiertokirje Humanae vitae suojelee totuutta aviorakkaudesta ruumiin dominoinnin logiikalta ja hedonistisen ja individualistisen ajattelutavan saasteelta. Siksi se on myös tärkeä panos ihmis-yhteiskunnan yhteisen hyvän kannalta.

Artikkeleita

Piispan kesävierailu Nijmegenissä

Terveisiä Hollannista

Nijmegen on keskikokoinen kaupunki Hollannissa. Se sijaitsee noin puolentoista tunnin junamatkan päässä Amsterdamista kaakkoon. Aikoinaan kaupunkiin perustettiin katolinen yliopisto, joka veti puoleensa katolisia yhteisöjä, veljes- ja sisarkuntia ja ylipäätään katolisia opiskelijoita. Vuonna 1930 Jeesuksen Pyhän Sydämen papit (SCJ) rakensivat kaupunkiin luostarin/opintotalon. Suuri talo tarjosi tilat veljeskunnan seminaarille ja pappisopiskelijoille. Parhaimmillaan SCJ:n Hollannin provinssiin kuului n. 800 jäsentä — veljiä, pappeja ja papiksi opiskelevia. Nykyään hollantilaiset ovat luopuneet monista lähetysalueistaan Afrikassa, Aasiassa ja Etelä-Amerikassa ja useimmista taloistaan Hollannissa — ja myös Suomessa — ja antaneet toimintansa muiden käsiin. Suurimpana syynä on veljeskuntakutsumusten väheneminen Hollannissa. Näin ollen jäljellä on vain seniori-iässä olevia pappeja. Heitä on joitakin kymmeniä ja suurin osa heistä asuu Nijmegenin talossa. Talo on myyty kaupungille, mutta veljeskunta muodostaa kuitenkin siinä luostariyhteisön. Läkkeitä asukkaita on kuitenkin muitakin, lähinnä kaupungin vanhuksia. Kyseessä on siis palvelutalo.

Taloa ympäröi suuri puistoalue, entinen puutarha. Alueella sijaitsee myös SCJ-veljeskunnan hautausmaa. Suomen uuden ajan ensimmäinen katolinen piis-

Pyhän sydämen veljeskunnan talo Nijmegenissä on nykyään kaupungin omistuksessa, mutta sisällä toimii vielä myös luostariyhteisö.

pa, Michael Buckx (1923–34) on tänne haudattu. Suomesta lähtönsä jälkeen hän toimi Nijmegenissä teologian professorina ja kuoli v. 1946. Hautausmaalta löytyy myös Suomessa pitkään toimineiden pappien, isä Jac Reijndersin (+2001) ja isä Jan Pausin (+1991) hautakivet.

Vierailu Nijmegenissä

Toukokuussa allekirjoittanut ja Magnus Löfving, Pyhän Henrikin seurakuntalainen ja valokuvaaja, saivat idean lähteä kesäloman aikana tervehtimään Nijmegenin talossa asuvia, Suomessa toi-

mineita pappeja isä Adrian Borstia, 85 (Suomessa 1960-85), isä Frans Vossia, 83 (1965-2015) ja isä Jan Aartsia, 82 (1966-2002). Verrattain lyhyen vierailun aikana vaihdoimme kuulumisia ja erityisesti halusimme kuulla näiltä papeilta kahta asiaa: "Miten arvioit omasta näkökul-

Artikkeleita

Piispa Teemu tutustui veljeskunnan hautausmaahan, kuvassa piispa Buckxin hauta.

mastasi pastoraalista työtä kirkossa Suomessa?” ja ”mikä on kenties pysyvä jälki, jonka Suomi tai kirkko Suomessa on jättänyt sinuun?” He vastasivat seuraavaan tapaan:

Isä Adrian: ”Olen ollut poissa Suomesta jo yli 30 vuotta, joten en tunne tilannetta siellä kovinkaan hyvin. Fides-lehdestä kuitenkin päätin, että sinä, isä Teemu, olet elävän kirkon piispa. Tapahtuu valtavan paljon asioita pienessä kirkossa. Kirkolla on myös paljon hyviä ekumeenisia suhteita.”

Isä Frans: ”Kun ajattelen omaa panostani pastoraalisessa työssä, niin ensiksi tulee mieleen suomenkielen opinnot ensimmäisessä paikassani, Jyväskylässä. Siellä oli vahva kirkkoherra Wim Slegers. Sain häneltä ensituntuman pastoraaliseen työhön Suomen diasporassa. Toimin varsinkin lasten opetuksen hyväksi. Oli luotava uusia tekstejä ja kirjoja opetusta varten ja etsittäviä sopivia opettajia. Olin aina lasten leireillä pappina ja toimin myös aikuisten hyväksi informaatiokursseilla ja viikonloppuretreteissä. Toimitin rukouksen apostolaattia ja kirjoitin hengellisiä kirjoituksia. Varsinkin Turussa solmin ekumeenisia suhteita eri kristillisiin kirkkoihin ja yhteisöihin.”

Isä Jan: ”Suomessa tunnutaan keskittyvän hyvin yhteisiin asioihin. Kirkko on alkuperäinen ja aito. Koska käytiin paljon seurakuntalaisten luona, syntyi pysyviä kontakteja pappien ja seurakuntalaisten välille. Esimerkiksi pitkien välimatkojen johdosta seurakuntalaiset eivät voi jokapäiväisessä kanssakäymisessä olla toistensa kanssa. Tarvitaan pappia, joka luo yhteyden yksittäisille ihmisille seurakuntaan. Näitä yhteyksiä luovat kasteen, avioliiton ja kirkkoon ottamisen yhteydessä käytävät keskustelut ja muut pastoraaliset tapaamiset. Niissä jaetaan uskoa ja rakkautta. Niissä ei ole missään tapauksessa kyse privaattisuhteista. Pappi ei kiinnitä ihmisiä itseensä vaan papin välityksellä syntyy suhde seurakuntaan. Siksi on hyvä, että on myös yhdistyksiä, piirejä, kirkkokahveja, on pyhiinvaelluksia ja muita yhteisiä matkoja.”

Isä Adrian: ”Olen aikoinani ollut yhteydessä moniin ihmisiin Suomessa. Pysyvä jälki niistä tulee esiin kirjekontakteista, jotka yhä edelleen ovat säilyneet. — Erityinen henkilökohtainen muisto on jäänyt mieleen Suomesta, kun Hollannin kuningatar vieraili siellä. Sain koko vie-

railun ajan olla hänen tulkinaan ja olla häneen yhteydessä.”

Isä Frans: ”Pysyvä jälki Suomesta on tieto, että piispan saunan voi jakaa kolmeen osaan (nauraa)! Suomessa minulle syntyi myös vahva suhde Kristukseen ja kuva hänestä. Kun nyt olen takaisin Hollannissa, pelkään, että se heikentyy. Olen oppinut paljon muista uskonyhteisöistä Suomessa, mm. helluntailaisilta, ortodokseilta ja luterilaisilta.”

Isä Jan: ”Suomesta on jäänyt pysyvä muisto hiihtämisestä, sienestämisestä ja marjastamisesta. Mieleissäni ovat Suomen kalliot, joita Hollannissa ei ole. Suomessa on avaruutta ja saa olla oma itsensä — pappinakin. Erityisen hyvin muistoja on Juventuksen Köyliön pyhiinvaelluksilta, joissa olin mukana 25 kertaa — vaellukset läpi tuoksuviennin met-

Pyhän Sydämen sisarten tapaaminen

Noin 10 minuutin kävelyn päässä SCJ-pappien talosta asuu nykyään suurin osa hollantilaisista Pyhän Sydämen sisarista. Uudenuutukaisessa talossa asuu suuri määrä eri sisarkuntiin kuuluvia sisaria. Siellä asuvat myös Suomessa kymmeniä vuosia eläneet sisaret Simplicitas, 95, Immolata, 89 ja Virgo, 84. Sisaret ovat iloisia ja virkeitä, puhuvat edelleen hyvää suomea ja kertoilevat muistoistaan Suomessa. He lukevat Fides-lehden tarkkaan kannesta kanteen. Kahvihetken kuluessa he ovat silmin nähden iloisia tulostamme. Isä Jac Reijnders sanoikin joskus, että ”Pyhän Sydämen sisaret ovat valmiit menemään tulenkin läpi pappien puolesta.”

Sisar Simppi (Simplicitas), joka teki työtä seurakuntien lastentarhoissa yli 50 vuotta, sanoo vielä lopuksi, että Suomi on aina hänen sydämessään ja että hänen sydämensä on Suomessa! Tähän papit ja sisaret yhtyvät.

Piispa Teemu Sippo SCJ

Valokuvat: Magnus Löfving

Pyhän sydämen sisaret seuraavat edelleen aktiivisesti Suomen tapahtumia.

Kanonisaatio ja sen vaiheet

– *Minkälainen on nykyinen kanonisaatioprosessi?*

Nykymuotoinen kanonisaatioprosessi sai alkunsa vuonna 1983.^[1] Tällöin prosessin painopiste siirtyi reformin myötä juridisesta argumentoinnista historialliseen tutkimukseen, ”kriittiseen hagiografiaan”. Vaikka alun perin kanonisaatio oli puhtaasti hiippakunnallinen asia, historiallisen kehityksen myötä se oli 1000-luvulle mennessä siirtynyt jo kokonaan Pyhän Istuimen vastuulle.

Vuoden 1983 reformin julkilausuttuja tavoitteita olivat kollegiaalisuuden lisääminen Rooman ja paikallisten piispojen välillä sekä itse prosessin nopeuttaminen. Tämä toteutui muun muassa yhdistämällä niin kutsuttu hiippakunnallinen ja apostolinen prosessi yhdeksi informatiiviseksi todistusaineiston- ja tiedonkeruuprosessiksi, joka tehdään paikallisen piispan alaisuudessa. Ennen sama tehtiin kahteen kertaan, minä aikana esimerkiksi todistajat olivat mahdollisesti jo ehtineet kuolla.

Kanonisaatioon liittyvän terminologian tunteminen on tärkeää sekaannusten välttämiseksi. ”Prosessi” viittaa koko siihen tapahtumaketjuun menettelytapoineen, joka alkaa piispallisella dekreetillä hiippakunnallisesta tutkimuksesta ja päättyy autuaaksijulistamiseen ja mahdolliseen kanonisaatioon. Se pitää sisällään koko joukon toimenpiteitä ja käsittelyjä, joita on niiden juridisen luonteen vuoksi ollut myös tapana kutsua prosesseiksi [2]. Siksi nykyisin esimerkiksi hiippakunnallista prosessia kutsutaan mieluummin hiippakunnalliseksi tutkimukseksi (*inquisitio diocesana*). Yksittäisestä prosessissa käsiteltävästä autuaaksijulistamistapauksesta taas käytetään oikeustapausta tarkoittavaa termiä ”causa”, vastedes myös tässä tekstissä.

Causa voi olla ”historiallinen” tai ”viimeaikainen” riippuen siitä, onko silminnäkijätodistajia vielä elossa. Tässä tarkoitetaan prosessin kannalta käyttökelpoisia todistajia. Jos esimerkiksi ainoat todistajat ovat nähneet autuaaksijulistettavan (jota prosessin alettua kutsutaan ”Jumalan palvelijaksi”) ollessaan pikkulapsia, causa on teknisessä mielessä historiallinen.

Sanoja ”pyhä” ja ”autuas” käytettiin 1500-luvulle asti synonyymeina, mitä ne toki ovatkin, sillä kyseessä ei suinkaan ole mikään ”pyhyden aste-ero”. 1500-luvulla sanat saivat kuitenkin myös kanonisaatioprosessiin liittyvät erityismerkitykset. Autuaaksi julistaminen eli beatifikaatio tuli merkitsemään sitä, että kyseisen hen-

Fra Angelico, n. 1423-4, National Gallery.

kilön kultti sallitaan tietyssä jurisdiktiossa (hiippakunta, kirkkoprovinsi, sääntökunta tai luostari). Pyhäksi julistaminen eli kanonisaatio taas alkoi tarkoittaa tietyn henkilön kultin määräämistä koko (latinalaiselle) kirkolle lisäämällä hänen nimensä roomalaiseen kalenteriin.

Nykyisen autuaaksijulistamisprosessin vaiheet ovat (1) hiippakunnallinen tutkimus ja todistusaineiston kerääminen, (2) aineiston tutkimus ja position laatiminen kongregaatiossa ja (3) kongregaation teologisen tuomioistuimen sekä kardiinaaleista ja piispajäsenistä muodostuvan congregatio ordinarian päätökset. Artikkelissa esitellään lyhyesti eri vaiheet ja lopuksi sanotaan muutama sana vaadituista ihmeistä.

Koska valtaosa ei-marttyyrien beatifikaatioista perustuu hyveisiin, artikkeli kuvaa niihin liittyvän prosessin. (Muista kanonisaatioperusteista ja autuaaksijulistamiseen johtavista väylistä ks. Fides 3/2018 ”Uusi väylä autuaaksijulistamiseen”[4].)

Hiippakunnallinen tutkimus

Aloitteen tekijä eli toimija (actor) Jumalan palvelijan autuaaksijulistamisprosessin aloittamiseksi on yleensä oikeushenkilö, mutta voi periaatteessa olla kuka hyvänsä luonnollinen henkilökin. Koska hiippakunnallinen prosessi kuuluu sen piispan

toimivaltaan, jonka alueella autuaaksi julistettava on kuollut, on useimmiten luonnollista, että aloitteen tekee kyseinen hiippakunta.[5]

Valmisteluvaiheessa toimija tekee alustavat toimenpiteet. Hän kirjoittaa anomuskirjeen toimivaltaiselle piispalle sekä valitsee postulaattorin, joka voi olla pappi, sääntökuntalainen tai maallikko ja jonka täytyy saada piispan hyväksyntä. Postulaattori voi valita toimijan hyväksymän varapostulaattorin. Postulaattori tutkii Jumalan palvelijan elämää tarkoituksenaan osoittaa tämän hyveiden sankarillisuus, varmistaa, että hänellä on aito pyhyden maine ja että uskovat pyytävät häneltä esirukouksia, sekä selvittää onko kyseessä olevan henkilön ympärille muodostunut luvaton kulttia. Piispalle annetaan tarkasteltavaksi koko tämä aineisto, Jumalan palvelijan elämäkerta ja julkaistut kirjoitukset sekä luettelo todistajista, jotka todistavat valahtoisesti Jumalan palvelijan puolesta tai häntä vastaan.

Piispan on konsultoitava lähialueen, ainakin piispainkokouksensa, piispoja aikeestaan ja sen otollisuudesta paikalliskirkolle. Seuraavaksi piispa julkistaa hankkeen suurelle yleisölle, jotta kuka hyvänsä, jolla on prosessin kannalta oleellista tietoa, voi esittää sen.

Tässä vaiheessa piispa ottaa asian virallisesti johtoonsa ja valvontaansa (*instruere causam*) julkaisemalla dekreetin. Mikäli

hän ei itse kykene siihen, piispa voi lain mukaan nimittää delegaatin, joka käyttää hänen auktoriteettiaan asiassa.

Samalla piispa nimittää notaarin ja ”oikeuden takaajan”. Tämä valvoo todistajien kuulemiset (*interrogatoria*) ja vahvistaa, että käsittelyssä noudatetaan täsmällisyyttä ja täydellisyyttä ja että totuus Jumalan palvelijan elämästä, toiminnasta, hyveistä, pyhyden maineesta ja ihmeistä on verifioitavissa dokumenteista ja todistajalausunnoista. Aidolla pyhyden maineella (*fama sanctitatis*) ei tarkoiteta muoti-ilmiöistä kansansuosioita, vaan sen on oltava jatkuva ja ajan myötä kasvava.

Piispa nimittää myös kaksi teologista sensoria, joiden tehtävä on perehtyä Jumalan palvelijan julkaistuihin kirjoituksiin ja tutkia sisältävätkö ne jotakin uskon tai moraalin vastaista. Sensorit esittävät raportin piispalle. Myös julkaisemattomat kirjoitukset, kuten päiväkirjat ja kirjeet, kootaan ja erilliset historian tutkimuksen asiantuntijat antavat lausunnon niiden historiallisesta arvosta causan kannalta.

Oikeuden takaaja laatii kirjalliset kysymykset todistajien kuulemistä varten. Notaari todistaa kuulemistilaisuudet ja allekirjoittaa ja sinetöi jokaisen todistajalausunnon. Vaikka periaatteessa kenet hyvänsä voidaan kutsua todistamaan, todistajiksi eivät kuitenkaan kelpaa papit, joiden tieto perustuu ripissä kuultuun, eivätkä säännölliset rippi-isät ja hengel-

Artikkeleita

liset ohjaajat, jotka ovat saaneet tietonsa omantunnon piiriin kuuluvissa keskusteluissa ripin ulkopuolella. Todistaja ei voi myöskään olla hiippakunnallinen postulaattori.

Hiippakunnallisen prosessin asiakirjojen sinetöityjä alkuperäiskappaleita säilytetään hiippakunnan arkistossa ja niiden jäljennökset lähetetään Pyhäksi julistamisen kongregaatioon Roomaan.

Roomalainen vaihe

Kun hiippakunnallinen tutkimus on saapunut kongregaatioon ja on tarkistettu, että siinä on noudatettu lain vaatimuksia, nimitetään kongregaation säännöllisessä kokouksessa causaa varten erityinen "relaattori" (*relator*).

Relaattori on vastuussa *position* kirjoittamisesta. *Positio* on kattava kolmiosainen opus, jonka tarkoitus on todistaa Jumalan palvelijan hyveiden sankarillisuus ja jonka perusteella teologinen tuomioistuin tekee asiasta päätöksensä. *Position* kirjoittaa relaattorin valvonnassa postulaattorin esittelemä kongregaation ulkopuolinen avustaja, joka on yleensä kotoisin autuaaksijulistettavan hiippakunnasta tai ainakin samasta maasta, tuntee historiallisen kontekstin ja on perehtynyt historiallis-kriittiseen tutkimusmetodiin.

Position osat ovat (1) "*informatio*" (causan historia, *position* laatimisessa käytetyt kriteerit ja lähteet, joihin se perustuu) (2) historiallis-kriittinen elämäkerta (Jumalan palvelijan elämä ja toiminta ja kaikki primäärilähteet) (3) pyhyiden maine ja sen perusta (kirjalliset lähteet ja todistajalausunnat).

Kun *positio* on valmis, se annetaan historian asiantuntijoiden tutkittavaksi. He antavat lausunnon sen tieteellisestä tasosta sekä dokumentaation laadusta ja riittävydestä causan kannalta. Historiallis-kriittisen laatuanalyysin läpikäyvät kaikki historiallisten causojen positiot, mutta usein myös viimeaikaisten. Historian asiantuntijat eivät siis ota kantaa Jumalan palvelijan pyhyyteen, vaan takaavat, että *positio* on laadittu tieteellisessä mielessä oikein historiallisten faktojen pohjalta.

Seuraavaksi *positio* luovutetaan tutkittavaksi yhdeksänjäseniselle teologiselle tuomioistuimelle, jota johtaa niin kutsuttu prelaattiteologi, "uskon edistäjä" (*promotor fidei*, ennen myös epävirallisesti tunnettu "paholaisen asianajajana").

Ennen varsinaista istuntoaan (*congressus particularis*) kukin teologisen istuimen jäsen perehtyy *positioon* ja antaa kirjallisen lausunnon siitä, tuleeko todistetuksi aito pyhyiden maine ja onko Jumalan palvelija harjoittanut hyveitä "sankarilliseen asteeseen" (*in gradu heroico*). Kukin jäsen saa tutkittavakseen kaikki lausunnot ja voi halutessaan pyytää lisätutkimuksia.

Kun kaikki on valmista, teologit kokoontuvat keskustelemaan Jumalan palvelijasta, hänen hyveistään ja mahdollisesta pyhydestään. He äänestävät *dubiumista* "muodostuvatko Jumalan palvelijan pyhyiden maine ja sen perusta, teologiset ja kardinaalilihyvet, sankarillisen asteen hyveiden harjoittamis-

ta". *Position* teologiseksi hyväksymiseksi vaaditaan vähintään kahden kolmasosan enemmistö. Kielteinen ääni tai äänestystulos ei välttämättä merkitse, etteikö Jumalan palvelija olisi pyhä, vaan että sitä ei kyetty todistamaan riittävän hyvin.

Hyveiden sankarillisuuden arvioinnin viimeinen vaihe on kongregaation varsinaisten jäsenten, kardinaalien ja piispojen, istunto, jossa causa esitellään ja jäsenet keskustelevat ja äänestävät siitä. Kongregaation kardinaaliprefekti informoi myönteisestä tuloksesta paavia, joka antaa dekreetin hyveiden sankarillisuuden hyväksymisestä (*decretum super heroicitate virtutum*). Tämän jälkeen causa ei enää etene, vaan jää odottamaan mahdollista autuaaksijulistamiseen vaadittavaa ihmettä.

Ihmeistä

Kirkko suhtautuu ihmeisiin jumalallisina merkkeinä, eräänlaisena vahvistuksena

sankarillisia hyveitä harjoittaneen Jumalan palvelijan pyhyydestä. Pelkkä ihme tai ihmeidentekijän maine (*fama signorum*) ei kuitenkaan riitä autuaaksi julistamiseen, vaan hyveet on ensin tutkittava prosessin edellyttämällä tavalla. Tämä vaatimus perustuu varovaisuusperiaatteeseen (*prudentia*), "sillä myös pahojen ihmisten [tiedetään] tekevän ihmeitä, eikä pyhänä tule kunnioittaa ketä hyvänsä ihmeidentekijää". Ihmeet myös tutkitaan erillään varsinaisesta kanonisaatioperusteesta. Nykyisen käytännön mukaan beatifikaatioon vaaditaan yksi ihme, kanonisaatioon sen lisäksi toinen.

Hiippakunnallinen tutkimus oletetaan ihmeestä tehdään siinä hiippakunnassa ja sen piispan auktoriteetilla, jossa se on tapahtunut. Rinnakkaisia prosesseja voi siis olla useitakin riippuen oletettujen ihmeiden lukumäärästä. Koska käytännössä kaikki hyväksytyt ihmeet ovat tieteellisesti selittämättömiä parantumistapauksia, tässä artikkelissa käsitellään yksinomaan niitä.

Saatuun postulaattorilta täsmällisen selvityksen oletetusta ihmeestä siihen liittyvine dokumentteineen ja luettelon asiassa kuultavista todistajista toimivaltainen piispa konsultoi ensin yhtä tai useampaa asiantuntijaa. Prosessiin osallistuvat asiantuntijat ovat lääkäreitä. Sitten piispa luovuttaa materiaalin oikeuden taakajalle, joka valmistelee todistajien kuu-

lemiset asiantuntijalääkärin avustuksella. Lääkäri myös osallistuu kuulemistilaisuuksiin voidakseen esittää tarkentavia kysymyksiä.

Parantunutta henkilöä hoitavat lääkärit kutsutaan todistajiksi tai heiltä voidaan pyytää asiasta kirjallinen lausunto. Mikäli he eivät ole halukkaita todistamaan tai antamaan kirjallista lausuntoa, heiltä tulee pyrkiä saamaan oleellinen informaatio suullisesti. Jos parantunut henkilö on elossa, kaksi lääkäriä käy tapaamassa häntä parantumisen pysyvän luonteen todentamiseksi.

Selittämättömyyden parantumista koskevan hiippakunnallisen tutkimuksen asiakirjat toimitetaan kongregaatiolle, jossa aineisto, so. tapauksen kliininen historia ja dokumentit, alistetaan *consulta medicaksi* kutsutun lääketieteellisen asiantuntijapaneelin arvioitavaksi.

Useita kymmeniä henkilöitä käsittävään *consulta medicaan* kutsutaan jäseniksi Roomassa asuvia yliopistoissa ja sairaaloissa työskenteleviä lääketieteen professoreja ja spesialisteja, jotka edustavat kaikkia lääketieteen erikoisaloja. Jäsenten nimiä ei julkisteta ja heillä on salassapitovelvollisuus yksittäisessä tapauksessa, kunnes causa, johon se liittyy, on saatu päätökseen.

Käsittely etenee siten, että tapaus annetaan erikseen kahdelle lääkärielle, jotka tekevät omat kirjalliset arvionsa siitä, onko parantuminen selitettävissä lääketieteellisesti. Salassapitovelvollisuuden vuoksi he eivät tässä vaiheessa tunne toistensa henkilöllisyyttä. Mikäli kumpikin päätyy siihen tulokseen, että parantumiseen on lääketieteelliset syyt, ihme hylätään. Jos toinen tai molemmat katsovat, ettei parantuminen ole selitettävissä, tapaus annetaan kahdelle uudelle lääkärielle. Kirjalliset ja allekirjoitetut lausunnot arkistoidaan. Mainitut neljä lääkäriä muodostavat yhdessä puheenjohtajan kanssa *consulta medican* tätä parantumistapaus- ta ja oletettua ihmettä varten.

Yhteisessä tapaamisessaan kukin viidestä jäsenestä antaa ensin oman arvionsa. Sitten jäsenet keskustelevat tapauksesta ja äänestävät parantumistapauksen selitettävyydestä. Selittämättömyyden toteamiseen vaaditaan vähintään kolme ääntä. Valtaosassa tapauksia *consultan* äänestystulokset ovat kuitenkin yksimielisiä. *Consulta medica* ei siis ota kantaa siihen, mistä parantuminen johtuu. Lääkärit saavat vaatimattoman, paria potilaskäyntiä vastaavan, korvauksen vähintään kuukauden vaativasta työstä sekä panevat likoon ammatillisen maineensa.

Consultan annettua lausuntonsa tapaus siirtyy teologiseen tuomioistuimeen, jonka jäsenet arvioivat yhtäältä selittämättömän parantumisen luonteen ylläluonnollisen ihmeen näkökulmasta ja toisaalta, ratkaisevasti, onko tapahtumalla syy-yhteys (*nexus causalis*) Jumalan palvelijalta pyydettyihin esirukouksiin. Ensimmäiseen arvioon vaikuttaa muun muassa se, onko *consultan* päätös yksimielinen. Jälkimmäinen taas perustuu eritoten todistajien lausuntoihin. Mikäli esirukouksia on samalla pyydetty muiltakin kuin Jumalan palvelijalta, ihme ei ole käyttökelpoinen causaa varten.

Teologien äänet kirjallisine perusteluitaan liitetään ihmettä koskevaan, painettuun *positioon* (*positio super miraculo*), josta kongregaation kardinaali- ja piispajäsenet keskustelevat ja äänestävät. Myönteisen tuloksen jälkeen paavi voi hyväksyä ihmeen causaa varten antamalla siitä dekreetin.

Vaikka kirkko ei edellytä jäseniltään uskoa näihin ihmeisiin sinänsä, se katsoo kuitenkin, että on olemassa niin kutsuttu "moraalinen varmuus" prosessissa tutkittujen ja hyväksytyjen ihmeiden aitoudesta.

Prosessin merkitys

Koko autuaaksijulistamisprosessin luotettavuuden takeina ovat kongregaation monisatavuotinen kokemus ja käytäntö. Itse autuaaksijulistamiseen ja kanonisaatioon, jotka ovat paavin harkintavallassa, vaikuttaa kuitenkin myös joukko prosessin ulkopuolisia tekijöitä. Näitä ovat muun muassa otollisuus ja ajankohdan suotuisuus koko kirkon kannalta. Asiaan ei suhtauduta kiireellä vielä tässäkin vaiheessa.

Paavin juhlallisesti julistettua Jumalan palvelijan autuaaksi tai autuaan pyhäksi kirkko edellyttää jäseniltään uskoa siihen, että henkilö on Jumalan luona.

Obiter dictum

Vaikka pyhien kunnioittaminen ei olekaan varsinaista uskon ydintä, se on tärkeä ja elinvoimainen osa modernia katolisuutta. Kanonisaatio tarkoittaa henkilön liittämistä tunnustettujen pyhien kaanoniin merkitsemällä hänen nimensä pyhimyskalenteriin. Tämä on myös vakiintuneen sanan etymologia. Jos välttämättä halutaan käyttää suomenkielisempää vastinetta, ehdotan käytettäväksi "pyhain kalenteriin merkitseminen". Etuna on, että se tarkoittaa samaa kuin *canonisatio*, ja vastoin kuin "pyhäksi julistaminen" ei harhauta ajatuksia itse kanonisaatiosta vain kanonisaatioseremoniaan. (Ks. myös tuleva artikkelini aiheesta, jossa myös hypoteesini Hemmingin tapauksesta.)

Otto Nyberg

Kirjallisuus:

- [1] Paavi Johannes Paavali II, apostolinen konstituutio "Divinus perfectionis Magister", AAS 75 (1983)
- [2] Boudinhon, A., "Les procès de béatification et de canonisation", Questions de droit, Paris (1908)
- [3] Congar, Yves OP, "A propos des saints canonisés dans les églises orthodoxes", Revue des sciences religieuses 82 (1948)
- [4] Nyberg, O., Fides 3/2018 "Uusi väylä autuaaksijulistamiseen"
- [5] Pyhäksi julistamisen kongregaatio, "Normae servandae in inquisitionibus ab Episcopis faciendis in causis Sanctorum", AAS 75 (1983)
- [6] Pyhäksi julistamisen kongregaation sihteerin, arkkipiispa Bartoluccin esitelmä "Le procedure delle cause dei Santi" 3.4.2014 Istituto Patristico Augustinianum, Rooma

Paavi Baltiassa

Virossa odotetaan paavia – ja vieraita

Paavi Franciscus tekee syyskuun lopulla apostolisen vierailun Baltian maihin, Liettuaan, Latviaan ja Viroon. Viroon hän saapuu tiistaina 25. syyskuuta. Viron pienelle, tosin kasvavalle katoliselle yhteisölle vierailun järjestäminen on haastava tehtävä, mutta valmistelujen tässä vaiheessa kaikki näyttää jo hyvältä. Viron katolinen piispa Philippe Jourdan otti Fideksen toimittajan vastaan toimistossaan ja kertoi Viron kirkosta ja paavin vierailusta.

Violaiset saavat olla iloisia, sillä jo toisen kerran pieni maa ja sen pieni katolinen kirkko saa ottaa vastaan kirkon pään, eikä aikaa ensimmäisestäkään paavin vierailusta ole kulunut kuin 25 vuotta. Järjestelyt ovat vaatineet paljon työtä, mutta jo nyt Viron apostolinen administraattori, elokuun lopussa 58 vuotta täyttävä piispa Philippe Jourdan on selvästi kiitollinen siitä, että valmistelutyö on sujunut hyvin ja kaikki näyttää valmistuvan ajoissa. Pyhien Pietarin ja Paavalin katedraalia on kunnostettu ja maalattu, kirkon etupihaa Venekadun varren kiviseinustan sisäpuolella siistitty ja paraikaa kunnostetaan viimeistä piharakennusta.

Viron kirkko syntyi melkein tyhjästä

Virossa ei reformaation ja varsinkaan neuvostoaajan jälkeen ollut jäljellä paljon mitään katolista. Toistuvasti haastattelussa piispa Jourdan toteaa, että "Viro on varmasti yksi vähiten uskonnollinen maa, jossa paavi on käynyt". "Tietenkin paavi tuntee tämän tilanteen, mutta hänhän pitää haasteista!" Toisaalta paavin tulemistä eivät odota vain Viron katolilaiset vaan myös monet muutkin.

Kirkon työ ja toiminta vapautui Neuvostoliiton valvonnan alaisuudesta noin 26 vuotta sitten. "Me olemme pieni perhe, pieni lauma, mutta kun katsotaan, mihin suuntaan olemme menneet ja menemme, on kaikki syy olla kiitollinen Jumalalle." 70-luvulla virolaiset katolilaiset voitiin melkein laskea yhden tai kahden käden sormilla, 90-luvun alkupuolella heitä oli jo noin 2500, nyt 6000-7000.

Syntyperäisiä virolaisia tuosta määrästä on noin puolet, piispa arvioi, ja monet heistä ovat kirkkoon aikuisena liittyneitä tai heidän kastettuja lapsiaan. Toinen puolisko koostuu lähinnä venäjää puhuvista ihmisistä, joiden tausta on Valko-Venäjällä tai Ukrainassa. Aivan viimeisten vuosien aikana maa ei ole kokenut vain maastamuuttoa, vaan Viroon myös muutetaan muualtakin maailmasta. Kirkon kasvot ovat monipuol-

Pyhien Pietarin ja Paavalin katedraali sijaitsee Venekadun varrella Tallinnan vanhassa kaupungissa. Kirkon edessä kadun yli on viritetty paavin vierailusta kertova lakana.

Philippe Jourdan sai nimityksen piispaksi viimeisessä erässä nimityksiä, jotka paavi Johannes Paavali II teki ennen kuolemaansa huhtikuun alussa 2005. Paavin vierailun järjestelyihin on osallistunut suuresti myös Virossa toimivan katolisen kirkon tiedottaja Marge-Marie Paas.

listuneet. Kun Neuvostoliiton valta päättyi, monet aikuiset ryntäsivät kirkkoihin saadakseen kasteen. "Ikävä kyllä se helposti jäi siihen." Tarinan mukaan tulijat jättivät ensin kommunistipuolueen jäsenkirjan alttarille ja kävivät vasta sitten kasteelle.

Herää, sydämeni!

Viro on hyvin maallistunut maa. Siksi paavin vierailun teemaksi valittiin lause "Mu süda, ärka üles! – Herää, sydämeni!", tunnettu saksalainen virsi, jonka virolainen sä-

veltäjä Cyrillus Kreek on säveltänyt uudelleen. Tietyllä tavalla teema jatkaa siitä, mitä pyhä Johannes Paavali II sanoi virolaisille 25 vuotta sitten ja monille muillekin: "Älkää pelätkö!"

"Vuonna 1993, kun paavi kävi täällä, maassa oli vieläkin venäläisiä sotilaita. Vapaus oli kuitenkin antanut uutta toivoa, synnyttänyt uusia odotuksia. Ja ympäri maailmaa puhuttiin jopa historian lopusta. Samalla se oli myös pelon ja odotuksen aikaa, koska kukaan ei varmasti tiennyt, mi-

hin suuntaan uusi valtio olisi matkalla."

"Nyt, 25 vuotta myöhemmin, Virosta on tullut vahvempi, rikkaampi ja vakaampi, mutta samalla sen unelmat ovat ehkä vähän haalistuneet." Idealismi ja materialismi ovat lisääntyneet. Siksi piispa Jourdan toivoikin paavin vierailusta jonkinlaista heräytystä: "että huomattaisiin se, mikä elämässä todella on tärkeää".

"Kun paavi vieraillee jossakin maassa, hän ei tapaa siellä vain katolilaisia vaan kaikkia ihmisiä, ei edes vain kristittyjä. Hän on *pater communis*, yhteinen isä, ja uskon, että monet kristityt näkevät hänet jollakin tavalla kristikunnan yhteisenä edustajana."

Piispa Jourdan ei tietenkään tunne paavin tulevan matkan viestin sisältöä, mutta hän kuitenkin uskoo sen jollakin tavalla seuraavan mottoa "Herää, sydämeni". "Jotta heräisimme evankeliumin sanomalle, jotta ymmärtäisimme tarpeen olla Kristuksen todistajia, erityisesti yhteiskunnissa, jotka ovat hyvin maallistuneita ja yrittävät toimia ikään kuin Jumalaa ei olisi olemassa."

"Olin itse paikalla silloin, kun paavi Franciscus vertasi Eurooppaa vanhaan, väsyneeseen isoitiin, joka ei enää pysty antamaan elämää. Siksi meidän katolilaisten, varsinkin siellä, missä olemme kuin pieniä siemeniä, ei pidä odottaa paavilta erityisesti jonkinlaista lohdutusta tulevasta, vaan rohkaisua tähän aikaan, jokapäiväiseen elämäämme."

Nuorten tapaaminen ekumeenisessa hengessä

Yksi mielenkiintoisimmista kohtaamisista Tallinnassa on varmaankin paavin ekumeeninen tapaaminen nuorten kanssa. Tuohon Tallinnan suurimmassa kirkossa, luterilaisessa Kaarlen kirkossa (Kaarli kirkko) järjestettävään tapahtumaan osallistuu virolaisten nuorten lisäksi paljon nuoria myös muista maista. Suomestakin lähtee paikalle iso nuorisoryhmä, samoin esimerkiksi Venäjältä.

"Vaikka aluksi epäilimme, ettei yleisöä tulisi tarpeeksi, on ilmoittautuneita nyt jo useita satoja enemmän kuin istumapaikkoja, joita on 1500." Mielenkiintoista on, että tilaisuudessa nuoret esittävät paaville kysymyksiä, joihin hän sitten vastaa. Kysyjien joukossa on myös muita kuin katolilaisia.

"Tämä on paavin viimeinen tapaaminen nuorten kanssa ennen syksyn piispainsynodia, jonka teemana ovat juuri nuoret." Viron kokemukset eivät tietenkään yksin ratkaise synodin suuntaa, mutta on selvää, että ne ovat hyvin pyhän isän muistissa, kun hän avaa synodin. "Varmasti sillä on merkitystä."

Kattava päiväohjelma

Nuorten tapaamisen lisäksi paavin vierailun kohokohtia ovat tapaamiset kulttuuri- ja talousmaailman edustajien kanssa samoin kuin köyhien ihmisten tapaaminen

Artikkeleita

katedraalikirkoissa. Paavi tapaa Piritan Birgittalaisluostarissa järjestettävän lounaan yhteydessä myös papistoa ja viettää iltapäivällä pyhän messun Vapaudenaukiolla. Aukion valintaan vaikuttivat ainakin sen koko ja keskeinen sijainti sekä näyttävyyttä, sillä aukion reunalla seisoo yli 20 metriä korkea Vapaudenpylväs, jonka yläosaa koristaa Viron vapaudenristi. "Eihän se mikään krusifiksi ole, mutta risti kuitenkin!"

Piispa Jourdan vahvistaa, että työtä on ollut paljon: "Kaiken tämän järjestäminen on ollut meille suuri haaste, mutta uskon, että vierailu on kaiken vaivan arvoinen. Toivon myös, että monet suomalaiset tulisivat paikalle."

"Kyllä paavi jonakin päivänä tulee Suomeenkin, mutta nyt hän tulee Baltian maihin, koska hän on sanonut haluavansa vierailulla pienissä maissa, jotka ovat kärsineet paljon." Historia on erilainen eri puolilla. "Ehkäpä se, mitä Baltian maat joutuivat kestämään 1900-luvulla, on riittävä syy paavin päätökseen."

Piispan terveiset

Katolilaisille piispa toivoo vierailun toimivan pienenä sysäyksenä eteenpäin, lisävoimanlähteenä elämään harvalukuisina katolilaisina ihmisten kesellä, mutta myös Jumalaan uskovina ihmisinä sekulaarin yhteiskunnan kesellä. "Tietysti toivon myös sitä, että monet epäuskoiset löytäisivät Viron kristilliset juuret ja vieläpä tien kirkkoon."

Fideksen lukijoille – "Fides tarkoittaa uskoa!" – piispa muistuttaa, että paavin matka on eräänlainen pyhiinvaellus, uskon teko, jonka hän tekee siitä huolimatta, ettei hän haluaisi matkustaa, että matkustaminen on raskasta. "Paavi matkustaa, vierailee eri maissa, koska hän tietää, että se kuuluu hänen työhönsä, koska se on tärkeää niin monille ihmisille. Ja hän tekee sen täynnä iloa, täysin omistautuneena tehtävälleen."

"Rohkaisen siis teitäkin: Lähtekää matkaan ja osallistukaa tälle pyhiinvaellukselle!"

Kiitos haastattelusta, piispa Jourdan.

Marko Tervaportti

Lähde Tallinnaan!

Suomesta lähtevät seurakuntien ja muiden yhteisöjen pyhiinvaeltajaryhmät ovat ilmeisesti jo täyttyneet – tosin yksittäisiä paikkoja voi tuki vielä kysyä. Toisaalta Tallinnaan voi yksinkertaisesti lähteä myös omatoimisesti. Paavin messuun (ja nuorisotapaamiseen, jos siihen vielä mahtuu) voi osallistua ilmoittautumalla sivuston paavsteestis.ee kautta. Ilman rekisteröitymistä kautta saatavaa pääsylippua tilaisuuteen ei voi osallistua.

Tämän takia rakastan sinua, Teresa

Valmistautuen pyhän Teresan ja hänen vanhempiensa reliikkien Suomen-vierailuun lokakuussa julkaisemme otteita piispa Guy Gaucherin OCD saarnasta.

— O S A I —

Kuten monet muut, aluksi tunsin vain välinpitämättömyyttä, ellen jopa halveksuntaa sinua kohtaan, Teresa. Patsaasi "Auteuillin orpojen" seurakunnassani ei vetänyt minua lainkaan puoleensa. 22-vuotiaana kuljin Lisieux:n halki vaivautumatta käymään karmeliittaluostarissasi. Kaikki näytti etäännyttävän minua sinusta: nuo lukemattomat kauppiat, jotka tyrkyttivät imelää kuvaasi, joka oli ruma, koska oli liian "soma". Vähän, hyvin vähän tiesin sinusta: katolisesta ympäristöstäsi, joka oli sisäänpäin kääntynyt, kollektiivisesti kanonisoimiskelpoisesta perheestäsi tai 'kauniista aikakaudestasi', joka ärsytti minua ahtaalla moralismillaan, sovinnaisella taiteellaan, naiivilla uskoltaan edistykseen; hurskaasta kielenkäytöstäsi, "enkelimäisestä" elämästäsi karmeliittaluostarissa outoine sääntöineen, mustine huntuiineen; romanttisesta kuolemastasi "nuorena ruusutyttönä".

Ne, jotka lauloivat sinulle ylistystä, ärsyttivät minua vieläkin enemmän. Todelakin kaikki sinuun liittyvä oli sinua vastaan.

Tällaiset vaikeat tilanteet sopivat sinulle – sinä rakastat taistelua. Niin sinä tavallasi kosketat meitä syvästi, "saat meidät kiinni", tunkeudut elämäämme kuin murtovaras, kuitenkin pakottamatta läsnäoloasi. Joskus isket kuin salama, joskus otat oman aikasi. Usein riittää, että näytät vain todelliset kasvosi. Kuka voisi vastustaa salaista viehätysvoimaasi? Ne, jotka eivät vastaanota tätä teresalaista armoa. Sillä – tietenkin – armon täytyy olla läsnä. Armon, joka hävittää päähänpistosta luodun esteiden muurin. Jos siis kysyt, miksi rakastan sinua, voin vain vastata: siksi, että sinä olet sinä. Tämä ei tietenkään selitä mitään. Minulta on kuitenkin pyydetty syitä. Katsokaamme siis niitä.

Rakastan sinua, koska pysyt jatkuvasti yllättävänä, vaikeasti tavoitettavana ja arvoituksellisena persoonana. Sinä et ole lainkaan edellä esittämäni puisevan kuvan kaltainen. Yllätit itsesikin luonteesi vastakohtaisuuksilla. On totta, että ajattelin sinun olevan tylsä, vaikka intuitiivinen mielesi ei koskaan lepääkään. Alituisesti etsit jotakin, etkä koskaan tyydy löydöksiisi. Haluat aina mennä pidemmälle, etenkin siinä, mikä koskee Jumalaa. Osaat kuitenkin myös punnita ympärilläsi olevat ihmiset: ne, jotka yrittävät tehdä vaikutuksen, eivät lumoa sinua.

Toisinaan olet lempeä, ujo; toisinaan taas olet kunnianhalkainen neitsyysaihteija, jota kiehtoo sisaresi Jeanne d'Arc. Olet sisukas, vahva ja uskalias tavoittellessasi päämäärääsi: kuolla rakkaudesta.

Aluksi pidin sinua hurskaana pikkutyttönä, nuorena neitinä hyvästä perheestä ja esimerkillisenä nunnana, joka kuitenkin palavasti rakasti Jeesusta, rakastettuasi, ja käytti epämuodollista "sinä" -muotoa puhuessaan hänelle yksittäisesti. Rakkaasi tähden sinä panet alttiiksi kaiken: juoksit piispasi perässä kadulla, jotta hän aikaistaisi ensikokemuksiasi, menit tapaamaan häntä Bayeuxiin (hiukset taakse sidottuna näyttääksesi vanhemmalta), jotta hän antaisi sinun liittyä karmeliittasääntökuntaan 15-vuotiaana. Vetosit paaviin samasta syystä. Olit niin varma itsestäsi. Yksin rakkauden tähden "hourailit" syyskuussa 1896 kärsiessäsi loputtomista palavista sydämesi haluita: halusit olla pappi, kirkonopettaja, lähetystyöntekijä, marttyyri... Onko tässä järkeä? Ei, ja tiesit sen, mutta et antanut periksi. Sinun on aina löydettävä ratkaisu ja sinä löydät sen.

Olet vaatimaton, hiljainen ja silti urhea (paljon enemmän kuin sisaresi Céline) ja etenet yksin tuntemattomia polkuja. "Ja minun ainoa hulluteeni on tämä: olla luottavainen..." Nuoruutesi ja pienuutesi on vahvuutesi.

Rakastan sinua "pienen tiesi", suurenmaisen löytösi, evankeliumin sydämen uudelleen löytämisen tähden aikana, jona kristittyjä repivät hajalle monet vaatimukset, velvollisuudet ja käytännöt, joita usein hallitsi pelko ja pakkomielle Jumalan oikeudenmukaisuudesta. Menet suoraan tärkeimpään asiaan selkeän yksinkertaisesti, taipumattomana kuin teräs. "Mitä minuun tulee, en löydä enää mitään kirjoista, paitsi evankeliumista. Evankeliumi riittää."

Piispa Guy Gaucher OCD,
saarnasta Lisieux:n basilikassa
19.6.2005

Pyhän Teresan ja hänen vanhempiensa reliikit Suomessa:

- Turku la 27.10.
- Helsinki su 28.10
- Karmeliittaluostari, Espoo ma 29.10.

Tarkempi aikataulu ilmoitetaan myöhemmin.

Artikkeleita

English-language Catechism for Adults

Would you like to become more familiar with the basic teaching of the Catechism of the Catholic Church? A study group of English-speaking people meets twice a month at the **Studium Catholicum, Ritari-
katu 3 b A 4, Helsinki**. The study group is open to all those who are interested.

The next English Catechisms at the Studium

- Monday September 10th at 18.30
- Monday September 24th at 18.30
- Monday October 15th at 18.30

Contact person: **Diana Kaley**, 040 7235703, diana.kaley@studium.fi. Moderator of the group: **br Marie-Augustin Laurent-Huyghes-Beaufond OP**.

URKUMUSIIKIN JUHLAA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina klo 18.00**.

6.9.2018 MARKO PITKÄNIEMI
(Helsinki)

SOCIETAS SANCTI GREGORII MAGNI
gregoriusyhdistys.wordpress.com

PYHÄ MESSU LATINAKSI

Pyhän Henrikin katedraalissa
Sunnuntaina 2.9.2018 klo 13.00
(isä Anders Hamberg)

Gregoriusyhdistyksen järjestämiä tridentinisiä tai joskus "gregoriaanisia" messuja vietetään Pyhän Henrikin katedraalissa normaalisti aina kuukauden ensimmäisenä sunnuntaina klo 13.00 (ei kesäkuukausina).

A Tridentine or sometimes a "Gregorian" Mass in Latin is usually celebrated in St. Henry's Cathedral on the first Sunday of the month at 13.00 (not during summer).

Kultainen kappeli ja Pius IX

Niemenkärjessä Italian länsirannikolla, Latinan maakunnassa Rooman ja Napolin välissä, sijaitsee Gaeta-niminen kaupunki, jonka historia ulottuu antiikin aikaan. Lienee totta, että kaupunki tunnetaan tänä päivänä lähinnä pitkästä, hienosta ja kirkasvetisestä Serapo-rannastaan, mutta se ei ole koko totuus. Nähtävyyksiä riittää niin historiasta kuin kirkollisesta elämästäkin kiinnostuneille.

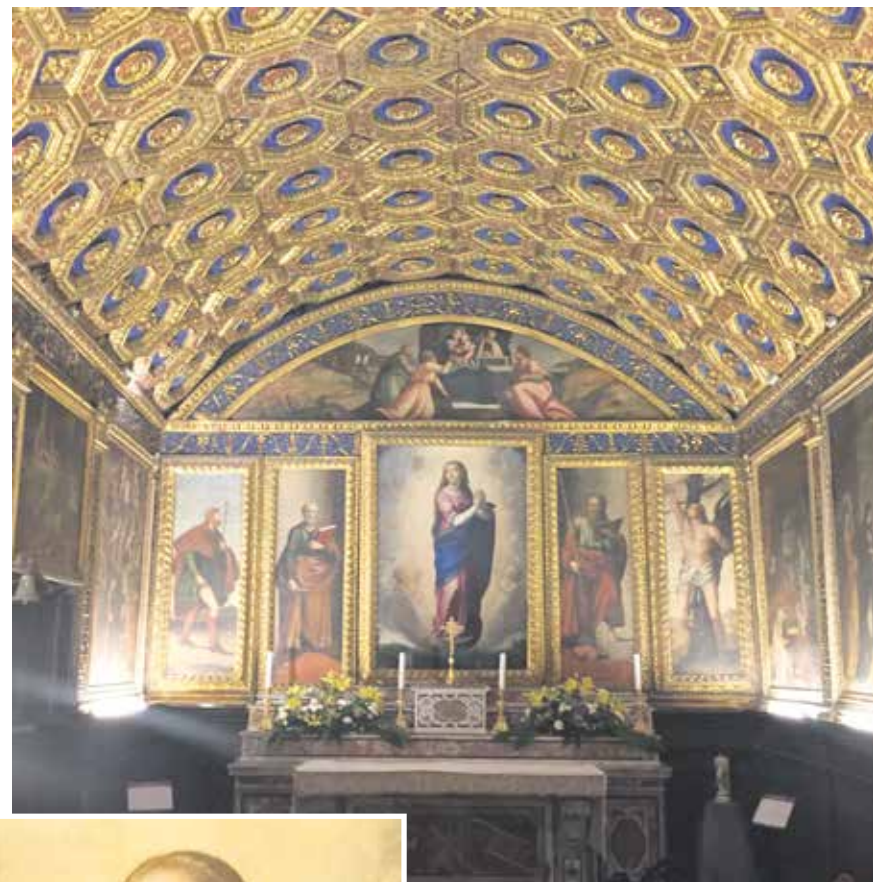
Yksi Gaetan tunnetuimpia nähtävyyksiä on haljennut vuori, *Montagna Spaccata*. Halkeaman kerrotaan syntyneen samalla hetkellä, kun temppelin esirippu repesi ja kallio halkesi kaukana Jerusalemissa melkein 2000 vuotta sitten. Paikalle on sittemmin kohonnut Pyhän Kolminaisuuden luostari ja pyhäkkö.

Gaetan vanhimman kaupunginosan laidalla on myös kaunis Ilmoituksen Neitsyt Marian pyhäkkö (*Santuario della Santissima Annunziata*). Pyhäkön pääkirikon takana on pieni, mutta sitäkin kauniimpi Kultainen kappeli, *Cappella d'oro*. Se on saanut nimensä upeasta kullatusta katostaan, joka tuntuu mystisellä tavalla liittävän yhteen kappelin seiniä koristavat maalaukset. Ne kertovat Neitsyt Marian elämänvaiheista: syntymästä, Herran ilmoittamisesta, Elisabetin tapamisesta, Jeesuksen syntymästä ja tietäjäin kumarruksesta.

Kappelin alttariseinää koristavat vassemmalla laidalla maalaus pyhistä Rochuksesta ja Pietarista, oikeaa laittaa maalaus pyhistä Paavalista ja Sebastianuksesta.

Pius IX:n turvapaikka ja paljon muutakin

Alttarin keskellä on gaetalaisen taiteilijan Scipione Pulzonen maalaus Neit-

syt Mariasta vuodelta 1583. Sen edessä paavi Pius IX rukoili hartaasti vuodenvaihteessa 1848-1849, jonka hän vietti turvassa Gaetassa, kun Kirkkovaltion pääkaupunkia koettelivat Italian yhdistymistäistelujen myrskyisät alkusoitot.

Täällä, syrjässä levottomuuksista, paavi kirjoitti kuuluisan mariaanisen kiertokirjeensä *Ubi primum nullis* (2.2.1849), jonka yhteydessä hän pyysi kaikkia kirkon piispoja ilmaisemaan kantansa Neitsyt Marian perisynnittömästä sikiämi-

sestä, siitä, oliko Neitsyt Maria siinnyt ilman perisynnin tahraa äitinsä kohdussa, "niin että tämä uusi ihmisolento, toisin kuin kukaan toinen, olisi säilytetty ilman perisynnin tahraa, joka ihmeellisellä tavalla kulkee sukupolvesta toiseen".

Lopputuloksen tiedämme: 8. joulukuuta 1854 Pius IX julisti dogmin autuaan Neitsyt Marian perisynnittömästä sikiämisestä, dogmin, joka vain vähän yli kolme vuotta myöhemmin sai kauniin vahvistuksensa Lourdesissa, jossa Neitsyt Maria ilmestyi Bernadette Soubirousille ja kertoi itse olevansa "perisynnittömän sikiäminen" (*Que soy era Immaculada Councepciou*).

Gaetan pikkuruinen kultainen kappeli ja sen mariaaniset maalaukset vaikuttivat ehkä osaltaan siihen, että autuas Pius IX ei koskaan epäröinyt rakkaudessaan Neitsyt Mariaa kohtaan.

Marko Tervaportti

LUKIJOILTA

Pohjolassa on 8 katolista naispyhimystä

Helsingin Sanomat 3.8. mainosti mielenkiintoista radio-ohjelmasarjaa Risto ja Jenni pyhimysten jäljillä. Itse jutussa ja sen kuvatekstissä väitettiin, että pyhä Birgitta olisi Pohjolan ainoa naispuolinen pyhimys. Sehän ei ole totta, vaikka jotkut luterilaisen tekemät tekstit niin väittävät. HS oikaisi väärän tietonsa seuraavana päivänä antamatta kuitenkaan oikeaa tietoa tilalle.

Pohjolassa on kahdeksan katolista naispyhimystä. Ruotsissa heistä on viisi:

- pyhä Elin av Skövde (+1160) eli Skövden Helena, joka kuoli marttyyrinä.
- pyhä Ingrid av Skänninge (+1282), joka oli dominikaaninunna ja Skänninge luostarin perustaja.
- pyhä Birgitta (+1373), Ruotsin ja Euroopan taivaallinen suojelija, birgittalaissääntökunnan perustaja.

- pyhä Katariina Vadstenalainen (+1381), Birgitan oma tytär ja Vadstenan luostarin ensimmäinen abbedissa.
- pyhä Elisabet Hesselblad (+1957), birgittalaissääntökunnan ruotsalaisen haaran perustaja.

Norjassa on yksi naispyhimys: pyhä Sunniva (+900-luvulla)

Tanskassa on kaksi naispyhimystä:

- pyhä Margrethe Roskildelainen (+1176)
- pyhä Magnhilde Fulltoftalainen (+ ennen 1228), kuului Lundin hiippakuntaan, joka tuolloin oli Tanskaa.

Näiden lisäksi on paikallisesti kunnioitettu myös muutamaa muuta, esim. pyhää Ragnhildia Ruotsissa.

Kaarina Koho OP

Artikkeleita

Report of the Apostolic visitation of Bishop Stephen Chirappanath of the Syro Malabar faithful in Finland and Holy Mass in Malayalam.

Bishop Stephen Chirappanath, titular bishop of Slebte and Apostolic Visitor for the Syro-Malabar faithful residing in Europe, and covering all European countries except Great Britain visited Finland for the first time on June 15th and 16th, 2018.

Bishop Chirappanath met Teemu Sippo S.C.I., the Bishop of Helsinki, on the evening of June 15th and they had an official meeting at the Bishop's residence. The history about the Syro Malabar Catholic Church in Kerala and the present activities of the Church in Europe and related matters were discussed dur-

Syro Malabar Bishop *visited Finland*

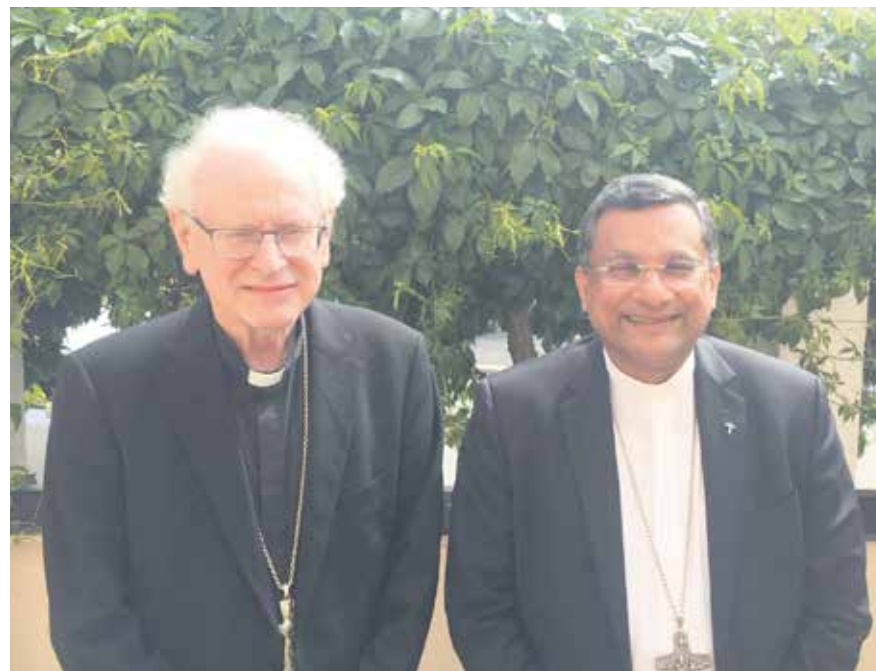
ing the meeting. The Syro-Malabar Catholic Church, the second-largest Eastern Catholic Church in the world with over 4.6 million members worldwide, is based in Kerala, India and traces its origins to the evangelistic activity of Saint Thomas the Apostle in the 1st century in Kerala, India.

On 16th June, Bishop Chirappanath celebrated Holy Mass in Malayalam for the Syro Malabar faithful in Finland at St. Henry's Cathedral, Helsinki. Rosary prayer was conducted in Malayalam at 9.00am followed by Holy Mass at 9.30am. The Holy Mass ended with special prayers for the deceased ones of the attendees. 14 families attended the Holy Mass, with 28 adults and 16 kids.

Bishop Stephen Chirappanath gave a beautiful sermon on the importance of bringing up children in the Catholic faith during the Holy Mass. He said that the celebration of Holy Mass in Malayalam is one of the steps towards building the foundation for this faith formation of children. He urged the Syro Malabar faithful to be 'active' Catholics, upholding the traditions and values.

The Holy Mass was followed by a lunch in the parish hall with Indian food. It was a beautiful time of celebration of faith and fellowship with the traditional customs.

Shino John

Syro-malabarinen piispa vieraili Suomessa

Piispa Stephen Chirappanath, apostolinen visitaattori Euroopassa asuvia syro-malabarisen katolisen kirkon uskovia varten (Iso-Britanniaa lukuunottamatta), vieraili Suomessa ensimmäistä kertaa 15. ja 16. kesäkuuta 2018.

Piispa Chirappanath tapasi Helsingin piispa Teemu Sipon SCJ jo 15.6. illalla ja heillä oli virallinen kokous piispantolassa. Kokouksen aikana keskusteltiin Keralan syro-malabarisen katolisen kirkon historiasta sekä nykyisestä kirkon toiminnasta Euroopassa ja siihen liittyvistä asioista. Syro-malabarinen katolinen

kirkko on toiseksi suurin niin sanottu idän katolinen kirkko. Siihen kuuluu yli 4,6 miljoonaa jäsentä ympäri maailmaa. Se perustettiin Intian Keralan osavaltiossa ja juontaa juurensa pyhän apostoli Tuomaan evankeliseen toimintaan Intian Keralassa.

Piispa Chirappanath vietti malajalaminkielisen pyhän messun 16. kesäkuuta klo 9.30 Pyhän Henrikin katedraalissa. Sitä ennen klo 9 rukoiltiin ruusukko malajalamiksi. Messun loppuksi rukoiltiin paikalla olleiden perheiden edesmenneiden omaisten puolesta. Messun osallistui 14 perhettä, 28 aikuista ja 16 lasta.

Piispa Chirappanath saarnasi kauniisti siitä, kuinka tärkeää on kasvattaa lapsia katoliseen uskoon myös messun aikana. Hän sanoi, että malajalamiksi vietetty messu on yksi tämän työn perusteista. Hän kehotti syro-malabarisia uskovia olemaan "aktiivisia" katolilaisia, kunnioittaen perinteitä ja arvoja.

Messun jälkeen tarjottiin seurakuntasalissa perinteistä intialaista ruokaa lounaaksi. Siitä muodostui kaunis uskon ja ystävyyden juhla perinteitä kunnioittaen.

Shino John

Caritas-kuulumisia

Nytt-News

Parempi tulevaisuus tytöille Filippiineille

Suomen Caritas tukee teinityttöjen elämäntaitojen kehittämiseen tähtäävää hanketta Baguio Cityssä, Filippiineillä. Varsinkin köyhistä oloista tulevat nuoret tytöt ovat alttiita esiaviollisille suhteille, teinraskauksille ja päihteiden käytölle. Samalla heidän koulunkäyntinsä kärsii. Hankkeen tavoitteena on kehittää teinityttöjen elämäntaitoja sekä vahvistaa tyttöjen itsetuottamusta ja uskoa tulevaisuuteen viidessä julkisessa koulussa. Opettajien ja opilaiden lisäksi myös paikallinen yhteisö ja tyttöjen vanhemmat osallistuvat hankkeeseen. Kumppanijärjestö BCYA on jo järjestänyt koulutukset hankkeen mentoreille sekä teini-ikäisille vertaiskouluttajille, ja ensimmäiset ryhmät ovat aloittaneet kesän aikana kouluissa.

Voit tukea Filippiinien hanketta lahjoittamalla Suomen Caritaksen tilille: FI73 8000 1270 1545 04 käyttäen kehitysyhteistyön viitenumeroa 2312.

DUUNI -hanke nuorille vanhemmille

Hei nuori äiti tai isä! Tervetuloa osallistumaan hankkeeseen DUUNI-Vanhemmuiden taidot työelämävahvuudeksi, jossa Caritas on mukana. DUUNI-ryhmät ovat ilmaisia ja tarkoitettu 16-29-vuotiaille pienten lasten isille ja äideille, jotka ovat työttömiä tai ilman koulutusta. Ryhmä tarjoaa tukea ja tietoa, miten päästä takaisin opintojen pariin tai työelämään. Ryhmät aloittavat syksyllä 2018. Lisäksi osallistujat saavat tarvittaessa yksilöohjausta.

Lisää tietoja sekä ilmoittautumiset:

- Adriana Saarialho, adriana.saarialho@caritas.fi, puh. 0400 911 874
- Hannele Liukkonen, hannele.liukkonen@caritas.fi, puh. 040 2566275

Suomen Caritas tukee teinityttöjen elämäntaitojen kehittämiseen tähtäävää hanketta Filippiineillä.

DUUNI-hanke on EU:n rahoittama ja järjestetään yhteistyössä Turun AMK:n, Lahden AMK:n, Lapin yliopiston, Turun Kirjan talon sekä Turun Liikun kanssa.

Jyväskylän Mahdollisuuksien tori 18.8.

Caritas osallistuu Jyväskylän Mahdollisuuksien torille 18.8. klo 10-14 keskustan kävelykadulla. Tervetuloa tutustumaan, liittymään jäseneksi tai ostamaan luostarituotteita!

Sara Nevalainen Caritaksen viestintävastaavaksi

Sara Nevalainen on vakinaistettu 1.7. alkaen ja hän ottaa jatkossa vastuun myös Caritaksen viestintävastaavan tehtävistä.

Caritaksen viestintävastaavan tehtävät hankevas- taavan tehtävien rinnalle. Häneen voi olla yhteydessä liittyen Caritaksen kehitysyhteis- työhankeisiin, nettisivuihin ja tiedotukseen: sara.nevalainen@caritas.fi puh. 0400910036.

Empowering teenage girls through life skills development in the Philippines

Caritas supports a new project in the Philippines that helps teenage girls from poor back- grounds to develop their life skills and to build a better future! The groups have started now in 6 public schools in Baguio City. Read more about the project on our website: www.cari- tas.fi/philippines

DUUNI project for young parents

Hey young mother or father! Welcome to participate in DUUNI project at Caritas Finland. DUUNI-groups are free and meant for 16-29-year-old mothers and fathers, who are unemployed or without education. The group offers support and information on how to return to studies or to find employment. The groups start in autumn 2018.

For more information and registrations, please contact:

- Adriana Saarialho, adriana.saarialho@caritas.fi, tel. 0400 911 874
- Hannele Liukkonen, hannele.liukkonen@caritas.fi, tel. 040 2566275

DUUNI-project is funded by the EU and is organized in cooperation with Turku University of Applied Sciences, Lahti University of Applied Sciences, University of Lapland, and two NGOs: Kirjan talo (Turku) and Liiku (Turku).

Sara Nevalainen in charge of Caritas Finland's communications

Sara Nevalainen is Caritas Finland's Project Coordinator but from the summer she is also in charge of Caritas Finland's communications. Please get in touch with Sara in matters concerning development cooperation projects, our website or our information work. You can reach her at sara.nevalainen@caritas.fi.

Market of Possibilities in Jyväskylä 18th August

Caritas will also be present at the Market of Possibilities in Jyväskylä on Saturday 18th August from 10 am to 2 pm at the pedestrian street in the city centre. Welcome to know more about Caritas, to become a member or to buy monastery products!

Lue lisää / på svenska: caritas.fi

Dominikaanien jalanjäljillä Italiassa

Toukokuun viimeisellä viikolla ryhmä katolilaisia ja luterilaisia matkusti pastori Antti Kruusin johdolla Roomaan, Sienaan ja Orvietoon dominikaanisen hengellisyyden lähteille. Katolisina matkanjohtajina mukana olivat veli Gabriel Salmela OP ja TM Emil Anton.

Roomassa ryhmä pääsi käymään dominikaanien perinteikkäässä Angelicum-yliopistossa, jossa opetetaan teologiaa ja muita aineita eri puolilta maailmaa tuleville opiskelijoille. Paavin keskiviikkoaudienssin jälkeen kohtasimme ryhmän Pappisliiton matkalaisia Suomesta; heidän kanssaan pääsimme vierailemaan Uskonopin kongregaatioissa. Siellä meidät otti vastaan dominikaanisäntökuntaan kuuluva arkkipiispa Joseph Augustine Di Noia. Monet olivat erittäin kiinnostuneita kuulemaan siitä, kuinka vanha inkvisitiolaitos toimii nykypäivänä. Di Noia kertoi, että kongregaatio käsittelee tällä hetkellä mm. vaikeita kysymyksiä koskien sukupuoli-identiteettiä.

Messua saimme viettää mm. domini-

Ekumeeninen pyhiinvaellusryhmä Orvietossa. Oikealla veli Gabriel ja tulkkina toiminut Emil Anton arkkipiispa Di Noian kanssa Uskonopin kongregaatioissa. Kuvat: Antti Kruus.

kaanisäntökunnan päämajassa Santa Sabinan kirkossa. Tietysti vierailimme suomalaisillekin rakkaassa Santa Maria sopra Minervan goottilaisessa dominikaanikirkossa, jossa on pyhän Katariina Sienalaisen hauta. Rooman jälkeen matka jatkuu Sienaan, jossa saimme vierailulla tämän suuren dominikaanimystikon kotipyhähössä. (On hyvä muistaa,

että Katariina Sienalaisen Dialogi Jumalan kaitselmuksesta on käännetty ja luetavissa suomeksi.)

Kuulimme tietysti myös tarinoita Sienan elämää rytmittävästä hevoskilpailusta, joka tunnetaan nimellä palio. Hevoset tuodaan aina ennen kilpajuoksua kirkkoihin siunattaviksi. Itse Sienan kaupunki on säilynyt upeassa keskiaikais-

sa asussaan, ja sen katedraali on varmasti yksi maailman hienoimpia. Toscanan murre on myös hauskaa kuunneltavaa, kun c:nä kirjoitettava italian k-äänne lausutaankin täällä h:na ("hastello", "hiesa", "hasa", "hoha-hola"). Sienan jälkeen matka jatkui Pius II:n renessanssikaupunki Pienzan kautta muinaisten etruskien Orvietoon (Urbs Vetus=Vanhakaupunki). Siellä asuimme samassa hotellissa, jossa Mika Waltari asui kirjoittaessaan Turms kuolematonta. Myös Orvieton katedraali, varsinkin sen mykistävä fasadi, on ehdottomasti näkemisen arvoinen, ja sama pätee tietysti Umbrian vihreisiin maalaismaisemiin. Kokonaisuutena matka oli erinomaisen onnistunut, ja moni koki oppineensa paljon uutta katolisesta kirkosta. Antti Kruus järjestää vastaavanlaisia ekumeenisia Italian-pyhiinvaelluksia yleensä useamman kerran vuodessa. Useimmiten matkanjohtajien joukossa on ainakin yksi katolilainen. Uusista matkoista ilmoitetaan mm. Pyhiinvaellusmatkat Italiaan -Facebook-sivulla.

Ilmoitukset

DUUNI-RYHMÄT NUORILLE VANHEMMILLE

Hei nuori äiti tai isä!

DUUNI -hanke tukee nuoria vanhempia löytämään työ- tai opiskelupaikan. Duuni-ryhmät järjestetään Caritasin toimistolla. Ryhmät ovat ilmaisia ja tarkoitettu nuorille pienten lasten isille ja äideille, jotka ovat työttömiä tai ilman koulutusta. Ryhmä tarjoaa tukea ja tietoa, miten päästä takaisin opintojen pariin tai työelämään. Ryhmät aloittavat syksyllä 2018.

Duuni-hanke toteutetaan EU:n tuella ja yhteistyössä Turun AMK:n, Lahden AMK:n, Lapin yliopiston, Turun Kirjan talon sekä Turun Liikun kanssa.

Welcome to DUUNI-groups at Caritas. The groups are free and meant for young mothers and fathers, who are unemployed or without education. The group offers support on how to return to studies or to find employment. The groups start in autumn 2018. The languages are Finnish and English.

**Ilmoittautumiset ja lisää tietoa /
To register and for more info, contact:**

Adriana Saarialho
adriana.saarialho@caritas.fi Puh. 0400911874
Hannele Liukkonen
hannele.liukkonen@caritas.fi Puh. 0402566275

Suomen Caritas
Kuusitie 6 00270 Helsinki

RETRETTI BIRGITTALAISSLUOSTARISSA SYYSKUUSSA

Ursininkatu 15 A, Turku
Birgittalaisisaret järjestävät kaikille avoimen retretin
perjantaina 28.9. kello 18 – sunnuntaina 30.9.2018 kello 13

Retretin johtaa piispa Teemu Sippo

Aihe: luvun seitsemän symboliikka
ja merkitys Raamatussa

Ilmoittautumiset birgittalaisisareille
puhelin: 02-2501 910 tai
e-mail birgitta.turku@kolumbus.fi
Retrettimaksu 90 euroa, sisältää majoituksen ja ateriat

ORDO SANCTISSIMI SALVATORIS
Birgittalaisisaret
Pyhimmän Vapahtajan sääntökunta

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki 09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhautaustoimisto.fi

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää, joka on kuukauden toinen perjantai.

Johdantokurssi 2018-2019 Helsingissä

Pyhän Henrikin kirkon seurakuntasalissa klo 18.30–

3.9.2018	Johdanto kurssiin (isä Marco Pasinato)
17.9.2018	Pyhä Kolminaisuus (isä Raimo Goyarrola) (KKK 67-118; KOM 37-50)
1.10.2018	Jeesus Kristus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 120-190; KOM 52-65)
15.10.2018	Kirkko (isä Manuel Prado) (KKK 206-259; KOM 69-86; Lumen Gentium)
29.10.2018	Raamattu, traditio ja opetusvirka (piispa Teemu Sippo SCJ) (KKK 34-51)

KRISTILLISEN SALAISUUDEN VIETTO

12.11.2018	Kaste (isä Rafal Czernia SCJ) (KKK 323-336; KOM 103-105)
26.11.2018	Vahvistuksen sakramentti (isä Tuomas Nyssölä) (KKK 337-343; KOM 106)
10.12.2018	Eukaristia (isä Tri Nguyen) (KKK 344-365; KOM 107-112)
7.1.2019	Rippi ja sairaiden voitelu (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 367-391; KOM 113-118)
21.1.2019	Avioliitto (isä Manuel Prado) (KKK 407-420; KOM 122-125)
4.2.2019	Pappeus (veli Gabriel Salmela OP) (KKK 392-405; 119-121; Presbyterorum Ordinis)

ELÄMÄ KRISTUKSESSA

18.2.2019	Käskyt I (isä Marco Pasinato) (KKK 437-502; KOM 133-151; Veritatis Splendor)
4.3.2019	Käskyt II (isä Oskari Juurikkala) (KKK 507-547; KOM 153-181)
18.3.2019	Käskyt III (isä Ryszard Mis SCJ) (KKK 562-606; KOM 170-186)

RUKOUS KRISTILLISESSÄ ELÄMÄSSÄ

1.4.2019	Kirkkovuosi, rukous ja hartauksia (isä Federico Spanò) (KKK 613-687; KOM 187-205)
15.4.2019	Neitsyt Maria ja pyhät (sisar Barbara USJK) (Lumen Gentium)
29.4.2019	Sääntökunnat ja kongregaatiot (Tuula Luoma) (Perfectae Caritatis)
13.5.2019	Eläminen kirkon yhteydessä (Marko Tervaportti)

KIRKKOONOTTO: ilmoitetaan myöhemmin.

Tervetuloa!

Ei ennakkoilmoittautumista

KKK: Katolisen kirkon katekismus

KOM: Katekismuksen kompendium

Lumen Gentium: Kirkosta (Vatikaanin II kirkolliskokous)

Presbyterorum Ordinis: Pappien palvelutehtävästä ja elämästä (Vat. II)

Veritatis Splendor: Totuuden loiste (Johannes Paavali II, kiertokirje)

Perfectae Caritatis: Sääntökuntaelämästä (Vat. II)

Einkehrtag mit Pater Franz

Herzliche Einladung zum
franziskanischen Einkehrtag
in deutscher Sprache mit pater
Franz Richardt OFM am Samstag,
den 15.9 um 9.30-14.30 Uhr im
Gemeindesaal St Marien, Mäntytie 4

**Das Thema des Tages:
"Gott, mein Gott, dich suche ich"**

Teilnahmegebühr 20 euro,
Bezahlung vor Ort

Anmeldung bitte bei
Herrn Marko Pitkäniemi OFS
telefonisch 046 6175314 oder durch
Email: pitkis@katolinen.fi

Herzlich Willkommen!
Pax et bonum!
Friede und alles Gute!

Pyhiinvaellus Hattulaan

Hattulan keskiaikaisessa Pyhän Ristin kirkossa vietetään **lauantaina 16. syyskuuta** 2018 katolinen Pyhän ristin kunnioittamisen ja kantamisen hartaus.

Pyhiinvaellus alkaa messulla
Pyhän Henrikin katedraalissa
klo 9.30 ja bussi Hattulaan lähtee
messun jälkeen kirkon edestä.

Hartaus alkaa Hattulassa klo 12.30.
Hartauden jälkeen Hattulan ev.lut. srk tarjoaa meille kahvit. Takaisin Helsingissä ollaan klo 15 jälkeen.

Edestakainen matka maksaa 25 €, ja se maksetaan bussissa. Ilmoittautuminen Pyhän Henrikin pappilaan puh. 09-637853.

Pyhiinvaelluksen järjestävät
Maallikkodominikaanit ja
Academicum Catholicum.

Verbi Dei sono Schola cantorum

Gregoriaanista laulua häihin, hautajaisiin ja muihin tilaisuuksiin. Gregorian chant for weddings, funerals and other occasions. Yhteys, Contact: Markus Mäkelä 044-5021206.

Seurakunnat ja ohjelmat • Parishes and programs • 11.8.-16.9.

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki. Puh. 09-637853, fax 09-6224618. Sähköposti henrik.katolinen.fi

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu, ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous, pe 17.30 adoraatio. Ke, la 19.30 Neokatekumenaaliyhdistyksen liturgia. Rippiaika la 17.00-17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sat. 17.40 *Vespers*, 18.00 *Mass in Finnish*. Sun. 9.30 *Mass in English*, 11.00 *High Mass in Finnish*, 12.30 *Mass in other languages*, *Family Mass* or 13.00 *Gregorian Mass*, 18.00 *Mass in Finnish*. Mon., Wed., Fri. 18.00 *Mass in Finnish*, Tues. and Thurs. 7.30 *Mass in Finnish*. Wed. 17.30 *Rosary*, Fri. 17.30 *Adoration*. Wed., Sat. 19.30 *Liturgy of the Neocatechumenal Way*. Confessions Sat. 17.00-17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before *Masses on Sunday and by appointment*.

11.8. la 18.00 aattomessu
12.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 18.00 iltamessu
15.8. ke autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
18.8. la 10.45-13.00 vahvistusopetus seurakuntatalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
19.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ja koulutiensä aloittavien siunaaminen, 16.00 messu arameaksi, 18.00 iltamessu
21.8. ti 14.00 seniorit
25.8. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
26.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ja vahvistuksen sakramentti, 18.00 iltamessu
1.9. la 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
2.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 15.00 messu ja vahvistuksen sakramentti, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu
3.9. ma 18.30 johdantokurssi seurakuntatalissa
6.9. to 18.00 urkukonsertti kirkossa
8.9. la 10.45-13.00 vahvistusopetus seurakuntatalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
9.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.15 messu Tapanilassa, 12.30 perhemessu, 13.45-17.45 adoraatio, 18.00 iltamessu
10.9. ma 18.00 kirjallisuuspiiri
11.9. ti 19.00 katekeesi aikuisille
13.9. to 19.00 katekeesi aikuisille
15.9. la 10.00-12.45 ensikommunio-opetus seurakuntatalissa, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 12.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 16.00 messu arameaksi, 18.00 iltamessu

Syyskuusta alkaen kirkkokahvit jälleen sunnuntaisin, ei keskiviikkoisin.

DIASPORA

Porvoo (ort. kirkko, Tattarinmalmi): 16.9. su 15.00
Tapanila (Veljestentie 6, Helsinki): 9.9. su 11.15

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki. Puh. 09-2411633, fax 09-2411634. Sähköposti maria.katolinen.fi

- La 9.30 (tai 11.00, katso ohjelma alla) messu, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 (1. su ruotsi, 2. su perhemessu suomeksi, 3. su vietnamiksi, 4. su perhemessu suomeksi, 5. su saksaksi), 12.45 messu afrikkalaisille, 14.30 messu tagalogiksi (2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe 7.30 laudes, 8.00 messu. Ma, ti, ke, to, pe 17.15-17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Ke 17.15-17.50 adoraatio ja aineisen avun Jumalanäidin novena, 18.45 novena englanniksi, pe 17.15-17.50 adoraatio ja Jumalan laupeuden ruusukko, 18.45 ruusukko englanniksi. Kuukauden 1. pe 17.00-18.00 rippitilaisuus, 18.45-24.00 adoraatio Jeesuksen pyhän sydämen kunniaksi. Kuukauden 1. la 9.30 pyhä messu Neitsyt Marian tahrattoman sydämen kunniaksi, messun jälkeen ruusukko. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45-17.05, su 9.30-9.50 ja 17.30-17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma-pe 10.00-14.00.
- Sat. 9.30 (or 11.00, see programme below) *Mass in Finnish*, 18.00 *Mass in Finnish*. Sun. 9.30 *Rosary in Finnish*, 10.00 *High Mass in Finnish*, 11.30 (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. German), 12.45 *Mass for Catholics from Africa*, 14.30 *Mass in Tagalog (2nd and 4th Sun.)*, 16.00 *Mass in Polish*, 17.30 *Rosary in English*, 18.00 *Mass in English*. Mon., Wed., Fri. 7.30 *Laudes*, 8.00 *Mass in Finnish*. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 17.15-17.50 *Adoration*, 18.00 *Mass in Finnish*. Wed. 18.45 *Our Lady of Perpetual Help Novena in English*, Fri. 18.45 *Rosary in English*. 1st Fri. of the month 17.00-18.00 *Confessions*, 18.45-24.00 *Adoration in honor of the Sacred Heart of Jesus*. 1st Sat. of the month 9.30 *Holy Mass in honor of the Immaculate Heart of Mary*, *Rosary to follow*. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri., Sat. 16.45-17.05, Sun. 9.30-9.50 and 17.30-17.50. *Parish office open Mon.-Fri. 10.00-14.00*.

12.8. su Pyhän Marian seurakunnan nimiköjuhlalla: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 lastenmessu, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Massa sw. po polsku, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
15.8. ke autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 8.00 messu suomeksi, 18.00 messu suomeksi
16.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
26.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu ja koululaisten siunaaminen, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Massa sw. po polsku, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
28.8. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
29. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 perhemessu, 12.45 messu afrikkalaisille/Mass for Catholics from Africa, 14.30 messu tagalogiksi/Massa sw. po polsku, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.30 ruusukko, 10.00 messu suomeksi, 11.30 messu vietnamiksi, 12.45 messu afrikkalaisille/Massa sw. po polsku, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

DIASPORA

Espoo (Olarin kappeli, Kuunkehrä 4): 2.9. su 16.00
Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaankatu 13): –
Karjaa (Pyhän Katariinan kirkko, Lärkkullantie 26): 8.9. la 14.00.

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku. Puh. 02-2314389, fax 02-2505090. Sähköposti birgitta.katolinen.fi

- Su 9.00 messu latinaksi, ruotsiksi tai suomeksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, kuukauden 1. su: 12.30 messu puolaksi, kuukauden 2. su: 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 iltamessu englanniksi. Ke, pe, la 7.30 aamumessu, ti, to 18.00 iltamessu. To 17.30 adoraatio. Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan.
- Sun. 9.00 *Mass in Latin*, *Swedish* or *Finnish*, 10.00 *Rosary*, 10.30 *High Mass* in *Finnish*, 1st Sunday of each month: 12.30 *Mass in Polish*, 2nd Sunday of each month: 12.30 *Mass in Vietnamese*, 18.00 *Mass in English*. Wed., Fri., Sat. 7.30 *Mass in Finnish*, Tues., Thurs. 18.00 *Mass in Finnish*. Thurs. 17.30 *Adoration*. *Confessions half an hour before Mass and by appointment*. *Masses also in other cities*. (See the Mass schedule for diaspora below.)

11.8. la hiippakuntajuhla Lohjalla
12.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
15.8. ke autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
18.8. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
19.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Massa sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
24.8. pe 18.00 messu Porissa
25.8. la 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
26.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
29. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 9.00 messu suomeksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
7.9. pe 18.00 messu Porissa
8.9. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/Mässa på Åland
9.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/Mässa på svenska, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 15.00 messu Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
15.9. la 16.00 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Massa sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 25.8. LA 9.30

DIASPORA

Ahvenanmaa (ev.lut. kirkko, St.Mårtensgården, Hindersböle): 18.8., 8.9. la 10.00
Eurajoki (ev.lut. kirkko, Kukkapolku 2): 12.8., 26.8., 9.9. su 15.00
Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 24.8., 7.9. pe 18.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä. Puh. 014-612659, fax 014-612660. Sähköposti olavi.katolinen.fi

- Su 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu, ti 7.00 messu sisarten kappelissa, 18.00 gregoriaaninen messu, ke 18.00 messu, to 18.00 adoraatio ja 18.30 messu, pe 7.00 messu sisarten kappelissa.

sa. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.

- Sun. 10.00 *Rosary*, 10.30 *High Mass*, 12.00 *Mass in English*. Mon. 18.00 *Mass*, Tues. 7.00 *Mass in Sisters' Chapel*, 18.00 *Gregorian Mass*, Wed. 18.00 *Mass*, Thurs. 18.00 *Adoration and 18.30 Mass*, Fri. 7.00 *Mass in Sisters' Chapel*. Sat. 10.00 *Mass* (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment. For the latest updated program, see olavi.katolinen.fi.

11.8. la 6.00 lähtö kirkon edestä hiippakuntajuhlaan Lohjalle
12.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu
15.8. autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 messu
19.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
26.8. su Pyhän Olavin kirkon vihkimisen vuosipäivä: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
2.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
9.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

Mahdollisista poikkeuksista ja lisäyksistä ilmoitetaan seurakunnan verkkosivuilla ja ilmoitustaululla.

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere. Puh. 03-2127280. Sähköposti risti.katolinen.fi

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ke, to, pe 18.00 messu. Ke 17.40 vesper, ti, to ja pe 18.30 adoraatio. La messuaikaa vaihtelee. Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- Sun. 10.00 *Rosary*, 10.30 *High Mass* in *Finnish*, 16.30 *Rosary* in *English*, 17.00 *Mass in English*. Mon., Wed., Thurs., Fri. 18.00 *Mass*. Wed. 17.40 *Vespers*, Tues., Thurs. and Fri. 18.30 *Adoration*. Sat. *Mass time varies*. Confessions every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)

11.8. la 7.00 lähtö kirkon edestä hiippakuntajuhlaan Lohjalle
12.8. su kirkkovuoden 19. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
15.8. ke autuaan Neitsyt Marian taivaaseen ottaminen: 18.00 juhlamessu
19.8. su kirkkovuoden 20. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
26.8. su kirkkovuoden 21. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 12.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
1.9. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu
2.9. su kirkkovuoden 22. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
9.9. su kirkkovuoden 23. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
14.9. pe pyhän ristin ylentäminen (seurakuntamme nimiköjuhlalla): 18.00 juhlamessu
15.9. la 11.00 rippi ja harjoitus vahvistuksen sakramenttia varten
16.9. su kirkkovuoden 24. sunnuntai: 10.30 piispanmessu ja vahvistuksen sakramentti, 14.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

Artikkeleita

Teologiset opintopäivät Pohjoismaiden katolilaisille järjestettiin jo 46. kerran 25.6.-2.7.2018 Haus Ohrbeckissa. Aiheena oli "Jumala, minun Jumalani, sinua minä etsin (vrt. Ps. 63:2) – rukous uskon perusilmauksena".

Päivien järjestelyistä vastasivat Osnabrückin ja Hampurin hiippakuntien Ansgar-Werkin puolesta mons. Ansgar Lüttel sekä Haus Ohrbeckista Franz Richardt OFM [monille suomalaisille jo tuttu myös sak-

tä kritiikkiä; teodikeakysymys on mielenkiintoinen, mutta kaikki eivät olleet aivan tyytyväisiä aiheen käsittelyyn. Isä Franz Richardt puhui kauniisti rukouksesta "ruumiineen ja sieluineen": rukouksesta dominikaanispirituaaliteetissa (pyhän Dominuksen 9 rukoustopapaa) ja fransiskaanispirituaaliteetissa.

Osnabrückin piispa Franz-Josef Bode oli estynyt osallistumasta perinteiseen illanviettoon, koska oli toipilaana useiden vaikeiden leikkausten takia; hänen sijastaan meitä tervehtimään saapui apulaispiispa Johannes Wübbe, joka kertoi Osnabrückin

Osnabrückin opintopäivät 2018

– rukouksen tiellä

sankielisten päiväretrettien pitäjänä, seuraavan kerran Suomessa 15.9., ks. ilmoitus s. 17!) ja tohtori Christiane Wüste.

Osallistujia oli kaikista Pohjoismaista ja kaikista kategorioista: pappeja, diakoneja, sääntökuntalaisia ja maallikkoja. Suurin ryhmä oli Tanskasta (14), pienin Islannista (2); Ruotsista oli 8, Norjasta 7. Suomalaiset olivat "keski-ikäitään nuorin" ryhmä: isä Anders Hamberg, diakoni Tuomas Nyysölä, Marko Pitkäniemi, Nikodemus Heikman ja Katri Tenhunen. Osallistujien tausta oli monipuolinen: mukana oli Caritaksessa, seurakunnissa, hiippakunnissa, uskononopetuksessa, kirkkomusiikin parissa työskenteleviä, hiippakunnan lakimies Islannista, Katolsk Orientering -lehden toimittaja Tanskasta... Kardinaali Anders Arborelius OCD Tukholmasta oli mukana tiistaista torstaihin. Sääntökuntasisaria mukana oli Tanskasta ja Norjasta. Keskiviikkona mukana oli myös Ansgar-Info-lehden toimittaja.

Osallistujia oli enemmän kuin viime vuosina. Moni sanoi odottavansa aiheelta paljon: rukous koskee jokaista, on jokaiselle tärkeä.

Prof. Hans-Georg Gradl (Trier) piti erinomaisen esityksen rukouksesta Uudessa testamentissa – on haastavaa puhua hyvin tutuista rukouksista, joista toisaalta voisi puhua paljon kauemminkin kuin aika salli. Hän käsitteli yksityiskohtaisemmin Isä meidän -rukousta eri sanamuotoineen (Matteus, Luukas, Didakhe) sekä Magnificatia, Marian kiitosvirttä (Luuk. 1); lyhyemmin ehdittiin käsitellä Sakariaan ja Simeonin kiitosvirsiä (Benedictus, Nunc Dimittis).

Gradl siteerasi pyhää Frans Salesilaista: *"Jos sydämesi vaeltelee tai kärsii, tuo se varovasti takaisin paikalleen ja siirrä se lempeästi Herrasi läsnäoloon. Ja vaikka et olisi tehnyt elämässäsi mitään muuta kuin tuonut sydämesi jälleen takaisin Herrasi läsnäoloon, vaikka se joka kerta karkaisi takaisin, olet varmasti täyttänyt elämäsi."*

Kardinaali Anders Arborelius piti kiitelyn esitelmän rukouksesta karmeliittaspirituaaliteetissa. Hän korosti, että rukous ei ole jotakin, jota teemme, vaan mitä olemme – pysymme yhteydessä Jumalaan uskon, toi-

von ja rakkauden kautta. Elämä Jumalan läsnäolossa on rukouksen perusta. Kaikki luotu voi kertoa Jumalasta; luonto on tärkeä Jumalan läsnäolon löytämiseksi, mutta nykyään meidän on vaikea nähdä Jumala toisissa ihmisissä (hiippakunnissamme erityisesti muualta maailmasta kotoisin olevat katolilaiset auttavat meitä tässä). Jokainen sydämenlyönti voi olla rukousta; kaikki ilo ja suru voi auttaa pysymään lähemmin Jumalassa. Kaikki inhimillinen voi tulla rukoukseksi; Jumalan rakastavan läsnäolon voi vastaanottaa joka hetki. Koska saan kaiken lahjana Jumalalta, yritän antaa itseni lahjana Jumalalle. Jumala loi minut henkilökohtaiseen suhteeseen; jos en rukoile, hän ei saa vastausta. Jumalalla on minulle kutsumus, hän on antanut meille suuren tehtävän; hän haluaa, että vastamme.

Toisaalta kardinaali puhui rististä ja yöstä pelastuksena ja vapautuksena. Usein emme kaipaa Jumalaa, vaan sitä, että Jumala lahjoittaa meille kaikenlaista. Kirkko on rukoilijoiden yhteisö; on tärkeää, että rukoilemme Kristuksen ruumiin jäseninä. Kontemplatiivisessa hengellisessä elämässä on aina tämä kirkollinen aspekti. Mitä lähemmäs Jumalaa tulemme, sitä lähemmäs tulemme myös kirkon salaisuutta. Se, että voi kokea olevansa Kristuksen morsian, jota Jeesus Kristus sulhasena rakastaa, on tärkeä kokemus pastoraalityössä, koska

moni kokee kirkon ulkopuolisuutta instituutiona. Pikku-Teresa muistutti: kirkon sydämessä täyttää kaikki kutsumukset.

Vanhasta testamentista aiheeksi oli valittu psalmit. Tohtori Christiane Wüste käytti puhuttelevana esimerkkinä erään psalmikäsikirjoituksen kauniisti koristeltua alkukirjainta – kuinka paljon voi sisältyä jo yhteen kirjaimeseen, voimme täyttää sen omalla elämällämme ja kokemuksellamme. Psalmit ovat ihmisen ja Jumalan suhdetta kuvaavia tekstejä, lauluja Jumalalle ja Jumalasta. Niissä esiintyvät kaikki Raamatun suuret teemat, ne ovat kuin sinfonia tai, toista kuvaa käyttäen, jos yksi psalmi on hedelmä, psalmtari on kuin huolellisesti järjestetty hedelmäkori. Vanhassa testamentissa rukoukseen liittyy ruumiillinen ulottuvuus, "oman alueensa ylittäminen" Jumalan puoleen (seisominen, polvistuminen, käsien kohottaminen...) Ps. 1 on kuin psalmien "käyttöohje" kuvatessaan kahden tietä. Ihminen on ensi sijalla psalmtarissa (Ps. 1; Jumala on niin suuri, että voi asettaa ihmisen etusijalle); psalmien viimeinen sana (ps. 150) taas on Halleluja.

Tohtori Martin Rohner puhui aiheesta "liturginen rukous Jumalan etsimisen resonanssitilana sekulaarissa kontekstissa". Prof. Ottmar Fuchsin esitelmiä "paradoksalainen dokologia: kaikki rukous, myös valitus, on palvontaa" sai sekä kiitosta et-

hiippakunnan tilanteesta ja vastasi kysymyksiin (kriittisiinkin: juuri samana päivänä Saksan piispainkokouksen pysyvä neuvosto oli antanut lausunnon "pastoraalisesta ohjeesta" koskien seka-avioliittoja ja yhteistä osallistumista eukaristiaan. Tekstiä ei virallisesti julkaistu Saksan piispainkokouksen asiakirjana, vaan "suuntaa antavana apuna yksittäisten piispojen vastuulla").

Sunnuntaiaamuna 1.7. lähdimme Haus Ohrbeckista Osnabrückin katedraaliin, jossa vietettiin apulaispiispa Theodor Kettmannin johdolla pyhien Pietarin ja Paavalin juhlapyhän messu (juhlapyhä oli kalenterissa jo aiemmin viikolla, 29.6., mutta sitä vietettiin juhllallisesti sunnuntaina, koska pyhä Pietari on katedraaliseurakunnan ja Osnabrückin kaupungin suojelija). Messun jälkeen piispa Bode tervehti osallistujia piispantalon edessä; hän kertoi, että juuri tuona sunnuntaina hän oli ensimmäistä kertaa puoleen vuoteen kyennyt viettämään messun kappelissaan. Saimme häneltä matkasiunauksen.

Sen jälkeen matka jatkui Gerleven benediktiinluostariin, jossa oli lounas ja prof. Elmar Salmannin esitelmiä "Ora et labora – rukous antropologiselta ja benediktiiniseltä kannalta". Klo 17.30 oli vesper latinaksi luostarin kirkossa, sakramentin palvonta ja sakramentaalinen siunaus. Palautteessa opintopäivien järjestäjille oli huomautettu, että rukouksesta puhuttaessa ohjelmassa olisi voinut olla yhteinen hiljainen adoraatio... siinäkin mielessä käynti Gerlevessä kaunis päätös opintopäiville.

Maanantaina 2.7. aamumessussa meidät vielä siunattiin kotimatalle. Saksassa liturgisessa kalenterissa tuo päivä on "Marian etsikon" juhla eli Neitsyt Marian käynti Elisabetin luona (meidän kalenterissamme 31.5.), joten saimme lähteä kotiin Marian kanssa.

Herra, vie minut sinne, minne haluat minun menevän, anna minun kohdata ne, jotka haluat minun kohtaavan, sano minulle, mitä haluat minun sanovan, äläkä anna minun olla esteenä tielläsi.

Katri Tenhunen

Kuvat: Lisbeth Rütz/Katolsk Orientering